

देवी महात्रयम् वा दुर्गासप्तशती

{॥ देवी महात्रयम् वा दुर्गासप्तशती ॥}

॥ देवी महात्रयम् ॥

॥ श्री ॥

॥ श्रीचण्डिकाध्यानम् ॥

ॐ बन्धुककुसुमाभासां पञ्चमुखाधिवासिनीम् ।

स्फुरच्छन्द्रकलारत्नमुकुटां मुण्डमालिनीम् ॥

त्रिनेत्रां रक्तवसनां पीनोन्नतघटस्तनीम् ।

पुस्तकं चाङ्गमालां च वरं चाभयकं क्रमात् ॥

दधतीं संस्मरेन्नित्यमुत्तराम्नायमानिताम् ।

अथवा

या चण्डी मधुकैटभादिदैत्यदलनी या माहिषोन्नूलिनी

या धूम्रेक्षणचण्डमुण्डमथनी या रक्तबीजाशनी ।

शक्तिः शुभ्रनिशुभ्रदैत्यदलनी या सिद्धिदात्री परा

सा देवी नवकोटिमूर्तिसहिता मां पातु विश्वेश्वरी ॥

॥ अथ अर्गलास्तोत्रम् ॥

ॐ अस्य श्रीअर्गलास्तोत्रमन्त्रस्य विष्णुर्षिः,

अनुष्टुप् छन्दः, श्रीमहालक्ष्मीदेवता,

श्रीजगदम्बाप्रीतये सप्तशतिपाठाङ्गत्वेन जपे विनियोगः ।

ॐ नमश्चण्डिकायै ।

मार्कण्डेय उवाच ।

ॐ जय त्वं देवि चामुण्डे जय भूतापहारिणि ।

जय सर्वगते देवि कालरात्रि नमोऽस्तु ते ॥ १ ॥

जयन्ती मङ्गला काली भद्रकाली कपालिनी ।

दुर्गा शिवा म्फमा धात्री स्वाहा स्वधा नमोऽस्तु ते ॥ २ ॥

मधुकैटभविध्वंसि विधातृवरदे नमः ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विमो जहि ॥ ३ ॥

महिषासुरनिर्नाशि भक्तानां सुखदे नमः ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विमो जहि ॥ ४ ॥

धूम्रनेत्रवधे देवि धर्मकामार्थदायिनि ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विमो जहि ॥ ५ ॥

रक्तबीजवधे देवि चण्डमुण्डविनाशिनि ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विमो जहि ॥ ६ ॥

निशुम्भशुम्भनिर्नाशि त्रैलोक्यशुभदे नमः ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विमो जहि ॥ ९ ॥

बन्दिताञ्जियुगे देवि सर्वसौभाग्यदायिनि ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विमो जहि ॥ ८ ॥

अचिन्त्यरूपचरिते सर्वशत्रुविनाशिनि ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विमो जहि ॥ ९ ॥

नतेभ्यः सर्वदा भक्त्या चापर्णे ह्यरितापहे ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विमो जहि ॥ १० ॥

सुबद्ध्या भक्तिपूर्वं त्वां चण्डिके व्याधिनाशिनि ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विमो जहि ॥ ११ ॥

चण्डिके सततं युद्धे जयन्ति पापनाशिनि ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विमो जहि ॥ १२ ॥

देहि सौभाग्यमारोग्यं देहि देवि परं सुखम् ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विमो जहि ॥ १३ ॥

विधेहि देवि कल्याणं विधेहि विपुलां श्रियम् ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १४ ॥

विधेहि द्विषतां नाशं विधेहि बलमुत्तकैः ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १५ ॥

सुरासुरशिरोरत्नघृष्टचरणेश्विके ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १६ ॥

विद्यावन्तं यशस्वन्तं लक्ष्मीवन्तं मां कुरु ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १७ ॥

देवि प्रचण्डोर्दण्डैत्यदर्पनिषूदिनि ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १८ ॥

प्रचण्डैत्यदर्पण्ये चण्डिके प्रणताय मे ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १९ ॥

चतुर्भुजे चतुर्वज्रसंस्तुते परमेश्वरि ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ २० ॥

कुम्भेन संस्तुते देवि शश्वद्व्रज्या सदाश्विके ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ २१ ॥

हिमाचलसूतानाथसंस्तुते परमेश्वरि ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ २२ ॥

इन्द्राणीपतिसद्भावपूजिते परमेश्वरि ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ २३ ॥

देवि भक्तजनोद्दामदत्तानन्दोदयेऽश्विके ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ २४ ॥

भार्यां मनोरमां देहि मनोवृत्तानुसारिणीम् ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ २५ ॥

तारिणि दुर्गसंसारसागरस्याचलोद्भवे ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ २६ ॥

इदं स्तोत्रं पठित्वा तु महास्तोत्रं पठेन्नरः ।

सप्तशतीं समाराध्य वरमाप्नोति दुर्लभम् ॥ २७ ॥

॥ इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे अर्गलास्तोत्रं समाप्तम् ॥

॥ अथ कीलकस्तोत्रम् ॥

ॐ अस्य श्रीकीलकमन्त्रस्य शिवऋषिः, अनुष्टुप् छन्दः,

श्रीमहासरस्वती देवता, श्रीजगदम्बाप्रीत्यर्थं

सप्तशतीपाठाङ्गत्वेन जपे विनियोगः ।

ॐ नमश्चण्डिकायै ।

मार्कण्डेय उवाच ।

ॐ विशुद्धज्ञानदेहाय त्रिवेदीदिव्यचम्बुषे ।

श्रेयःप्राप्तिनिमित्ताय नमः सोमार्धधारिणे ॥ १ ॥

सर्वमेतद्विजानीयान्मन्त्राणामपि कीलकम् ।

सोऽपि क्षेममवाप्नोति सततं जप्यतः परः ॥ २ ॥

सिद्ध्यन्त्युच्चाटनादीनि कर्माणि सकलान्यपि ।

एतेन सुवतां देवीं स्तोत्रवन्देन भक्तिः ॥ ३ ॥

न मन्त्रो नौषधं तस्य न किञ्चिदपि विद्यते ।

विना जप्येन सिद्ध्यन्तु सर्वमुच्चाटनादिकम् ॥ ४ ॥

समग्रान्यपि सेऽस्यन्ति लोकशङ्कामिमां हरः ।

कृत्वा निमन्त्रयामास सर्वमेवमिदं शुभम् ॥ ५ ॥

स्तोत्रं वै चण्डिकायास्तु तच्च गुह्यं चकार सः ।

समाप्नोति स पुण्येन तां यथावन्निमन्त्रणम् ॥ ६ ॥

सोहपि म्फेममवाप्लोति सर्वमेव न संशयः ।

कृष्णायां वा चतुर्दश्यामष्टम्यां वा समाहितः ॥ ९ ॥

ददाति प्रतिगृह्णाति नान्यथैषा प्रसीदति ।

इत्थं रूपेण कीलैन महादेवेन कीलितम् ॥ ८ ॥

यो निष्क्रीलां विधायैनां चण्डीं जपति नित्यशः ।

स सिद्धः स गणः सोहथ गन्धर्वा जायते ध्रुवम् ॥ ९ ॥

न चैवापाटवंग तस्य भयंग क्वापि न जायते ।

नापमृत्युवशंग याति मृते च मोक्षमाप्लुयात् ॥ १० ॥

ज्जात्रा प्रारभ्य कुर्वीत ह्यकुर्वाणो विनश्याति ।

ततो ज्जात्रैव सम्पूर्णमिदंग प्रारभ्यते वुधैः ॥ ११ ॥

सौभाग्यादि च यत्किञ्चिद् दृश्याते ललनाजने ।

तंगसर्वंग तंगप्रसादेन तेन जप्यामिदंग शुभम् ॥ १२ ॥

शनैस्तु जप्यामानेहस्मिन् स्तोत्रे सम्पत्तिरुत्तकैः ।

भवत्येव समग्रापि ततः प्रारभ्यमेव तत् ॥ १३ ॥

ऎश्वर्यंग तंगप्रसादेन सौभाग्यारोग्यमेव च ।

शक्रहानिः परो मोक्षः स्तूयते सा न किं जनैः ॥ १४ ॥

चण्डिकां हृदयेनापि यः स्मरेत् सततं नरः ।

हृदयं काममवाप्नोति हृदि देवी सदा वसेत् ॥ १५ ॥

अग्रतोऽङ्गुलं महादेवकृतं कीलकवारणम् ।

निष्किलङ्गं तथा कृत्वा पठितव्यं समाहितैः ॥ १६ ॥

॥ इति श्रीभगवत्याः कीलकस्तोत्रं समाप्तम् ॥

॥ अथ देवी कवचम् ॥

अस्य श्रीचण्डिकवचस्य ब्रह्मा ऋषिः , अनुष्टुप् छन्दः ,

चामुण्डा देवता , अङ्गन्यासोक्तमातरो बीजम् ,

दिग्बन्धदेवतास्तत्रम् , श्रीजगदम्बाप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः ।

ॐ नमश्चण्डिकायै ।

मार्कण्डेय उवाच ।

ॐ यद्गुह्यं परमं लोके सर्वरक्षकरं नृणाम् ।

यन्न कस्यचिदाख्यातं तन्ने ब्रूहि पितामह ॥ १ ॥

ब्रह्मोवाच ।

अस्ति गुह्यतमं विप्र सर्वभूतोपकारकम् ।

देव्यास्तु कवचं पुण्यां तच्छृणु महामुने ॥ २ ॥

प्रथमं शैलपूत्रीति द्वितीयं ब्रह्मचारिणी ।

तृतीयं चन्द्रघण्टेति कृष्णाण्डेति चतुर्थकम् ॥ ७ ॥

पञ्चमं स्कन्दमातेति षष्ठं कात्यायनी तथा ।

सप्तमं कालरात्रिश्च महागौरीति चाष्टमम् ॥ ८ ॥

नवमं सिद्धिदात्री च नवदुर्गाः प्रकीर्तिताः ।

उक्तान्येतानि नामानि ब्रह्मणैव महानुना ॥ ९ ॥

अग्निना दह्यमानास्तु शत्रुमध्यगता रणे ।

विषमे दुर्गमे चैव भयार्ताः शरणं गताः ॥ १० ॥

न तेषां जायते किञ्चिदशुभं रणसङ्कटे ।

आपदं न च पश्यान्ति शोकदुःखभयङ्करीम् ॥ ११ ॥

यैस्तु भक्त्या स्मृता नित्यं तेषां वृद्धिः प्रजायते ।

ये त्वां स्मरन्ति देवेशि रक्षसि तन्न संशयः ॥ १२ ॥

प्रेतसंस्था तु चामुण्डा वाराही महिषासना ।

ऋद्धी गजसमारुढा वैष्णवी गरुडासना ॥ १३ ॥

नारसिंही महावीर्या शिवदूती महाबला ।

माहेश्वरी वृषारूढा कौमारी शिखिवाहना ॥ १० ॥

लक्ष्मीः पद्मासना देवी पद्महस्ता हरिप्रिया ।

श्वेतरूपधरा देवी ईश्वरी वृषवाहना ॥ ११ ॥

ब्राह्मी हंससमारूढा सर्वाभरणभूषिता ।

इत्येता मतरः सर्वाः सर्वयोगसमन्विताः ॥ १२ ॥

नानाभरणशोभात्या नानारत्नोपशोभिताः ।

श्रैष्ठेश्च मूर्त्तिकैः सर्वा दिव्यहारप्रलम्बिताः ॥ १३ ॥

इन्द्रनीलैर्महानीलैः पद्मरागैः सुशोभनैः ।

दृश्यान्ते रथमारूढा देव्याः क्रोधसमाकुलाः ॥ १४ ॥

शङ्खं चक्रं गदां शक्तिं हलं च मुसलायुधम् ।

खेटकं तोमरं चैव परशुं पाशमेव च ॥ १५ ॥

कुन्तायुधं त्रिशूलं च शार्ङ्गमायुधमुत्तमम् ।

दैत्यानां देहनाशाय भक्तानामभयाय च ॥ १६ ॥

धारयन्त्यायुधानीथं देवानां च हिताय वै ।

नमस्तेहस्तु महारौद्रे महाघोरपराक्रमे ॥ १७ ॥

महाबले महोत्साहे महाभयविनाशिनि ।

त्राहि मां देवि दुष्प्रेक्ष्ये शक्रगां भयवर्धिनि ॥ १८ ॥

प्राच्यां रक्षतु माँमैत्री आग्नेय्यामग्निदेवता ।

दक्षिणेऽवतु वाराही नैऋत्यां खडगधारिणी ॥ १९ ॥

प्रतीच्यां वारुणी रक्षेद्वायव्यां मृगवाहिनी ।

उदीच्यां पातु कौबेरी ईशान्यां शूलधारिणी ॥ २० ॥

ऊर्ध्वं ब्रह्मणी मे रक्षेदधस्ताद्वैश्वी तथा ।

एवं दश दिशो रक्षेच्छामुग्ता शववाहना ॥ २१ ॥

जया मामग्रतः पातु विजया पातु पृष्ठतः ।

अजिता वामपार्श्वे तु दक्षिणे चापराजिता ॥ २२ ॥

शिखां मे द्योतिनी रक्षेद्दुमा मूर्ध्नि व्यवस्थिता ।

मालाधरी ललाटे च क्रवौ रक्षेद्यशस्विनी ॥ २३ ॥

नेत्रयोश्चित्रनेत्रा च यमघन्टा तु पार्श्वके ।

त्रिनेत्रा च त्रिशूलैर्न क्रवोर्मध्ये च चण्डिका ॥ २४ ॥

शङ्खिनी चक्रुषोर्मध्ये श्रोत्रयोर्द्वारवासिनी ।

कपोलौ कालिका रक्षेत् कर्णमूले तु शङ्करी ॥ २५ ॥

नासिकायां सुगन्धा च उतुरोष्ठे च चर्चिका ।

अधरे चाम्तावाला जिह्वायां च सरस्वती ॥ २६ ॥

दन्तान् रक्षतु कौमारी कर्णदेशे तु चण्डिका ।

घण्टिकां चित्रघण्टा च महामाया च तालुके ॥ २७ ॥

कामाक्षी चिवुकं रक्षेद्वाचं मे सर्वमङ्गला ।

ग्रीवायां भद्रकाली च पृष्ठवंशे धनुर्धरी ॥ २८ ॥

नीलग्रीवा बहिः कर्णे नलिकां नलकूबरी ।

स्वन्धयोः खड्गिणी रक्षेद् बाहू मे वज्रधारिणी ॥ २९ ॥

हस्तयोर्दण्डिनी रक्षेदम्बिका चाङ्गुलीषु च ।

नखाङ्गुलेश्वरी रक्षेत् कुक्षौ रक्षेन्नरेश्वरी ॥ ३० ॥

स्तनौ रक्षेन्महादेवी मनःशोकविनाशिनी ।

हृदये ललिता देवी उदरे शूलधारिणी ॥ ३१ ॥

नाभौ च कामिनी रक्षेद् गुह्यं गुह्येश्वरी तथा ।

मेढ्रं रक्षतु दुर्गन्धा पायुं मे गुह्यवाहिनी ॥ ३२ ॥

कटाङ्गं भगवती रक्तेदृक् मे मेघवाहना ।

जङ्घे महाबला रक्तेत् जानू माधवनायिका ॥ ७३ ॥

गुल्फयोनारसिंही च पादपृष्ठे तु कौशिकी ।

पादाङ्गुलीः श्रीधरी च तलं पातालवासिनी ॥ ७४ ॥

नखान् दंष्ट्रकराली च केशांश्चैवोर्ध्वकेशिनी ।

रोमकूपेषु कौमारी त्र्यंशुं योगीश्वरी तथा ॥ ७५ ॥

रक्तमज्जावसामांसान्यस्थिमेदांसि पार्वती ।

अङ्गाणि कालरात्रिश्च पिङ्गं च मुकुटेश्वरी ॥ ७६ ॥

पद्मावती पद्मकोशे कफे चूडामणिसुखा ।

ज्वालामुखी नखज्वालामभेद्या सर्वसन्धिषु ॥ ७७ ॥

शुक्रं ब्रह्माणी मे रक्तेच्छायां ह्रेश्वरी तथा ।

अहङ्कारं मनो बुद्धिं रक्तेने धर्मधारिणी ॥ ७८ ॥

प्राणापानौ तथा व्यानमुदानं च समानकम् ।

वज्रहस्ता च मे रक्तेत् प्राणान् कल्याणशोभना ॥ ७९ ॥

रसे रूपे च गन्धे च शब्दे स्पर्शे च योगिनी ।

तत्र तत्रार्थलाभश्च विजयः सार्वकालिकः ॥ ४९ ॥

यं यं चिन्तयते कामं तं तं प्राप्नोति निश्चितम् ।

परमैश्वर्यमतुलं प्राप्स्यते भूतले पुमान् ॥ ४८ ॥

निर्भयो जायते मर्त्यः सङ्ग्रामेषु पराजितः ।

त्रैलोक्ये तु भवेत्पूज्यः कवचेनावृतः पुमान् ॥ ४९ ॥

इदं तु देव्याः कवचं देवानामपि दुर्लभम् ।

यः पठेत्प्रयतो नित्यं त्रिसन्ध्यं श्रद्धयारितः ॥ ५० ॥

दैवीकला भवेत्तस्य त्रैलोक्ये चापराजितः ।

जीवेद्द्वर्षशतं साग्रमपमृत्युविवर्जितः ॥ ५१ ॥

नश्यान्ति व्याधयः सर्वे लूताविस्फोटकादयः ।

स्थावरं जङ्गमं चैव कृत्रिमं चैव यद्विषम् ॥ ५२ ॥

अभिचाराणि सर्वाणि मन्त्रयन्त्राणि भूतले ।

भूचराः खेचराश्चैव कुलजाश्चैव पदशिकाः ॥ ५३ ॥

सहजा कुलजा माला डाकिनी शाकिनी तथा ।

अस्तरिष्कचरा घोरा डाकिन्यश्च महारवाः ॥ ५४ ॥

ग्रहभूतपिशाचाश्च यम्कगन्धर्वराक्षसाः ।

ब्रह्मराक्षसवेतालाः कूष्माण्डा भैरवादयः ॥ ५५ ॥

नश्यान्ति दर्शनात्स्य कवचेनावृतो हि यः ।

मानोन्नतिर्भवेद्राज्जुष्टेजोवृद्धिः परा भवेत् ॥ ५६ ॥

यशोवृद्धिर्भवेत् पुंसां कीर्तिवृद्धिश्च जायते ।

तस्मात् जपेत् सदा भक्तः कवचं कामदं मुने ॥ ५७ ॥

जपेत् सप्तशतीं चण्डीं कृत्वा तु कवचं पुरा ।

निर्विघ्नेन भवेत् सिद्धिश्चण्डीजपसमुद्भवा ॥ ५८ ॥

यावद्धूमगुलं धत्ते सशैलवनकाननम् ।

तावत्किञ्चित्ति मेदिन्यां सन्ततिः पुत्रपौत्रिकी ॥ ५९ ॥

देहास्ते परमं स्थानं सुरैरपि सुदुर्लभम् ।

प्राप्नोति पुरुषो नित्यं महामायाप्रसादतः ॥ ६० ॥

तत्र गच्छति गत्वसौ पुनश्चागमनं नहि ।

लभते परमं स्थानं शिवेन समतां ब्रजेत् ॥ ६१ ॥

॥ इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे हरिहरब्रह्मविरचितं

देवीकवचं समाप्तम् ॥

॥ देवी महात्रयम् ॥

%

॥ श्रीदुर्गायै नमः ॥

॥ अथ श्रीदुर्गासप्तशती ॥

॥ प्रथमोऽध्यायः ॥

विनियोगः

अस्य श्री प्रथमचरित्रस्य । ब्रह्मा ऋषिः ।

महाकाली देवता । गायत्री छन्दः । नन्दा शक्तिः ।

रक्तदन्तिका बीजम् । अग्निसूत्रम् ।

ऋग्वेदः स्वरूपम् । श्रीमहाकालीप्रीत्यर्थे

प्रथमचरित्रजपे

विनियोगः ।

। ध्यानम् ।

ॐ खड्गं चक्रगदेषुचापपरिघाण्डूलं त्रिशुलीं शिरः

शङ्खं सन्धतीं करैस्त्रिनयनां सर्वाङ्गाभूषावृतम् ।

नीलाश्वत्थिमास्यपाददशकां सेवे महाकालिकां

यामस्तौंस्वपिते हरौ कमलजो हस्तुं मधुं कौटभम् ॥

ॐ नमश्चण्डिकायै ॥

ॐ ऋं मार्कण्डेय उवाच ॥ १ ॥

सावर्णिः सूर्यतनयो यो मनुः कथ्यतेऽष्टमः ।

निशामय तद्व्यपत्तिं विस्तुराक्षदतो मम ॥ २ ॥

महामायानुभावेन यथा मन्त्रराधिपः ।

स बभूव महाभागः सावर्णिस्तनयो रवेः ॥ ३ ॥

स्वारोचिषेऽस्तरे पूर्वं चैत्रवंशसमुद्भवः ।

सुरथो नाम राजाभूत्समस्ते क्षितिमगुले ॥ ४ ॥

तस्य पालयतः सम्यक् प्रजाः पुत्रानिवोरसान् ।

बभूवुः शत्रवो भूपाः कोलाविष्वङ्सिनस्तदा ॥ ५ ॥

तस्य तैरभवद् युद्धमतिप्रबलदण्डिनः ।

नूनैरपि स तैर्युद्धे कोलाविष्वङ्सिर्भित्तितः ॥ ६ ॥

ततः स्वपुरमायातो निजदेशाधिपोऽभवत् ।

आक्रान्तः स महाभागस्तैस्तदा प्रबलारिभिः ॥ ७ ॥

अमात्यैर्बलिभिर्दुष्टैर्दुर्बलस्य दुरात्रुभिः ।

कोशो बलं चापहृतं तत्रापि स्वपुरे ततः ॥ ८ ॥

ततो मृगयाव्याजेन हृतस्वाम्यः स भूपतिः ।

एककी हयमारुह्य जगाम गहनं वनम् ॥ ९ ॥

स तत्राश्रममद्राक्षीद्विजवर्यस्य मेधसः ।

प्रशान्तश्चापदाकीर्णं मुनिशिष्योपशोभितम् ॥ १० ॥

तस्थौ कश्चिदस कालं च मुनिना तेन संकृतः ।

इतश्चेतश्च विचरंस्तस्मिन् मुनिवराश्रमे ॥ ११ ॥

सोहृत्सुतयत्तदा तत्र ममत्वाकृष्टमानसः ।

मत्पूर्वैः पालितं पूर्वं मया हीनं पुरं हि तत् ॥ १२ ॥

मद्भृत्यैस्तैरसद्भृतैर्धर्मतः पाल्यते न वा ।

न जाने स प्रधानो मे शूरो हस्ती सदामदः ॥ १३ ॥

मम वैरिवशं यातः कान् भोगानुपलप्स्यते ।

ये ममानुगता नित्यं प्रसादधनभोजनैः ॥ १४ ॥

अनुवृत्तिं ध्रुवं तेह्य कूर्बन्त्यन्यमहीभृताम् ।

असम्यग्युयशीलैस्तैः कूर्बन्तिः सततं व्ययम् ॥ १५ ॥

संचितः सोहृतिद्वंखेन क्षयं कोशो गमिष्यति ।

एतत्कान्यक्ष सततं चिन्तयामास पार्थिवः ॥ १७ ॥

तत्र विप्राश्रमाभ्यांशे वैश्यामेकं ददर्श सः ।

स पृष्ठस्तेन कङ्कं भो हेतुश्चागमनेऽत्र कः ॥ १९ ॥

सशोक इव कस्मात्तुं दुर्मना इव लम्ब्यसे ।

इत्याकर्ण्य वचस्तस्य भूपतेः प्रणयोदितम् ॥ १८ ॥

प्रतुयाच स तं वैश्याः प्रश्रयावनतो नृपम् ॥ १९ ॥

वैश्या उवाच ॥ २० ॥

समाधिर्नाम वैश्याहमुंपन्नो धनिनां कुले ॥ २१ ॥

पुत्रदारैर्निरस्तश्च धनलोभादसाधुभिः ।

विहीनश्च धनैर्दारैः पुत्रैरादाय मे धनम् ॥ २२ ॥

वनमभ्यागतो दुःखी निरस्तश्चापुबन्धुभिः ।

सोऽहं न वेद्मि पुत्राणां कुशलकुशलान्निकाम् ॥ २३ ॥

प्रवृत्तिं स्वजनानां च दाराणां चात्र संस्थितः ।

किं नु तेषां गृहे क्लेममक्लेमं किं नु सांप्रतम् ॥ २४ ॥

कथं ते किं नू सदृता दूर्वताः किं नू मे सूताः ॥ २५ ॥

राजोवाच ॥ २७ ॥

यैर्निरस्तो भवान्लुब्धैः पुत्रदारानिभिर्धनैः ॥ २९ ॥

तेषु किं भवतः स्नेहमनुवप्लाति मानसम् ॥ २८ ॥

वैश्या उवाच ॥ २९ ॥

एवमेतद्यथा प्राह भवानस्मद्वत्तं वचः ॥ ३० ॥

किं करोमि न वप्लाति मम निष्ठुरतां मनः ।

यैः संत्यज्य पितृस्नेहं धनलुब्धैर्निराकृतः ॥ ३१ ॥

पतिस्वजनहार्दं च हार्दितेषु मे मनः ।

किमेतन्नाभिजानामि जानन्नपि महामते ॥ ३२ ॥

यत्प्रमप्रवणं चित्तं विगुणेषुपि बन्धुषु ।

तेषां कृते मे निःश्वासो दौर्मनस्यं च जायते ॥ ३३ ॥

करोमि किं यन्न मनस्तेषुप्रीतिषु निष्ठुरम् ॥ ३४ ॥

मार्कण्डेय उवाच ॥ ७५ ॥

ततस्तौ सहितौ विप्र तं मुनिं समुपस्थितौ ॥ ७६ ॥

समाधिर्नाम वैशेष्योऽसौ स च पार्थिवसत्तमः ।

कृत्वा तु तौ यथान्यायं यथाहं तेन संविदम् ॥ ७७ ॥

उपविष्टौ कथाः काश्चिच्चक्रतुर्वैश्यापार्थिवौ ॥ ७८ ॥

राजोवाच ॥ ७९ ॥

भगवन्स्वामहं प्रष्टुमिच्छाम्येकं वदस्व तत् ॥ ८० ॥

दुःखाय यन्ने मनसः स्वचिन्तायततां विना ।

ममत्वं गतराज्यस्य राज्याङ्गेषु खिलेषुपि ॥ ८१ ॥

जानतोऽपि यथाङ्गस्य किमेतन्नूनिसत्तम ।

अयं च निकृतः पुत्रैर्दारैर्भृत्यैस्तथोद्भितः ॥ ८२ ॥

स्वजनेन च संत्यक्तस्तेषु हृदी तथाप्यति ।

एवमेष तथाहं च द्वावप्यत्यन्तदुःखितौ ॥ ८३ ॥

दृष्टदोषेहपि विषये ममत्वकृष्टमानसौ ।

तत्किमेतन्महाभाग यन्नोहो ज्ञानिनोरपि ॥ ४४ ॥

ममास्य च भवत्येषा विवेकान्धस्य मृत्ता ॥ ४५ ॥

ऋषिरुवाच ॥ ४६ ॥

ज्ञानमस्ति समस्तस्य जन्तोर्विषयगोचरे ॥ ४७ ॥

विषयाश्च महाभाग यान्ति चैव पृथक्पृथक् ।

दिवान्धाः प्राणिनः केचिद्रात्रावन्धास्तथापरे ॥ ४८ ॥

केचिद्दिवा तथा रात्रौ प्राणिनस्तुल्यदृष्टयः ।

ज्ञानिनो मनुजाः सत्यं किं तु ते न हि केवलम् ॥ ४९ ॥

यतो हि ज्ञानिनः सर्वे पशुपक्षिमृगादयः ।

ज्ञानं च तन्ननुष्याणां यत्तेषां मृगपक्षिणाम् ॥ ५० ॥

मनुष्याणां च यत्तेषां तुल्यमन्यत्तोभयोः ।

ज्ञानेहपि सति पशैर्यतान् पतङ्गाञ्छ्वाचक्षुषु ॥ ५१ ॥

कणमोक्षदृशान् मोहात्पीडयमानानपि म्रुधा ।

मानुषा मनुजव्याघ्र साभिलाषाः सुतान् प्रति ॥ ५२ ॥

लोभात् प्रत्युपकाराय नष्टे तान् किं न पश्यासि ।

तथापि ममतावर्ते मोहगर्ते निपातिताः ॥ ५३ ॥

महामायाप्रभावेण संसारस्थितिकारिणा ।

तन्नात्र विस्मयः कार्यो योगनिद्रा जगत्पतेः ॥ ५४ ॥

महामाया हरेश्चैषा तथा सम्मोहायते जगत्

ज्ज्ञानिनामपि चेतांसि देवी भगवती हि सा ॥ ५५ ॥

बलादाकृष्य मोहाय महामाया प्रयच्छति ।

तथा विसृज्यते विश्वं जगदेतच्छराचरम् ॥ ५६ ॥

सैषा प्रसन्ना वरदा नृणां भवति मुक्तये ।

सा विद्या परमा मुञ्जेर्हेतुभूता सनातनी ॥ ५७ ॥

संसारबन्धहेतुश्च सैव सर्वेश्वरेश्वरी ॥ ५८ ॥

राजोवाच ॥ ५९ ॥

भगवन् का हि सा देवी महामायेति यां भवान् ॥ ६० ॥

ब्रवीति कथमुपना सा कर्मास्याश्च किं द्विज ।

यत्प्रभावा च सा देवी यत्स्वरूपा यदुद्धवा ॥ ७१ ॥

तत्सर्वं श्रोतुमिच्छामि त्वतो ब्रह्मविदां वर ॥ ७२ ॥

ऋषिरुवाच ॥ ७३ ॥

नित्यैव सा जगन्मूर्तिस्तथा सर्वमिदं ततम् ॥ ७४ ॥

तथापि तत्समुत्पत्तिर्वह्ना श्रूयतां मम ।

देवानां कार्यसिद्ध्यर्थमाविर्भवति सा यदा ॥ ७५ ॥

उत्पन्नेति तदा लोके सा नित्याप्यभिधीयते ।

योगनिद्रां यदा विस्मूर्जगत्येकार्णवीकृते ॥ ७६ ॥

आस्तीर्य शेषमभजत् कल्लास्ते भगवान् प्रभुः ।

तदा द्वावसुरौ घोरौ विख्यातौ मधुकैटभौ ॥ ७७ ॥

विष्णुकर्णमलोद्धृतौ हस्तुं ब्रह्माणमुद्यतौ ।

स नाभिकमले विम्लोः स्थितो ब्रह्मा प्रजापतिः ॥ ७८ ॥

दृष्ट्वा तावसुरौ चोग्रौ प्रसुप्तं च जनार्दनम् ।

तुष्टाव योगनिद्रां तामेकाग्रहृदयः स्थितः ॥ ७९ ॥

विवोधनार्थाय हरेर्हरिनेत्रकृतलयाम् ।

विश्वेश्वरीं जगद्धात्रीं स्थितिसंहारकारिणीम् ॥ ९० ॥

निद्रां भगवतीं विम्लोरतुलां तेजसः प्रभुः ॥ ९१ ॥

ब्रह्मोवाच ॥ ९२ ॥

तुं स्वाहा तुं स्वधा तुं हि वषट्कारः स्वरात्रिका ॥ ९३ ॥

सूधा त्वमङ्गरे नित्ये त्रिधा मात्रात्रिका स्थिता ।

अर्धमात्रा स्थिता नित्या यानुच्चार्याविशेषतः ॥ ९४ ॥

त्वमेव संध्या सावित्री तुं देवि जननी परा ।

त्वयैतद्धार्यते विश्वं त्वयैतत् सृज्यते जगत् ॥ ९५ ॥

त्वयैतत् पाल्यते देवि त्वमंस्यन्ते च सर्वदा ।

विसृष्टौ सृष्टिरूपा तुं स्थितिरूपा च पालने ॥ ९६ ॥

तथा संहतिरूपान्ते जगतोऽस्य जगन्माये ।

महाविद्या महामाया महामेधा महास्मृतिः ॥ ९७ ॥

महामोहा च भवती महादेवी महेश्वरी ।

प्रकृतिस्त्रुं च सर्वस्य गुणत्रयविभाविनी ॥ १८ ॥

कालरात्रिर्महारात्रिमोहरात्रिश्च दारुणा ।

त्रुं श्रीस्त्रुमीश्वरी त्रुं ह्रीस्त्रुं बुद्धिबोर्धलम्बणा ॥ १९ ॥

लज्जा पुष्टिस्तथा तुष्टिस्त्रुं शान्तिः क्षान्तिरेव च ।

खड्गिनी शूलिनी घोरा गदिनी चक्रिणी तथा ॥ ८० ॥

शङ्खिनी चापिनी बाणभुशुंतीपरिघायुधा ।

सौम्या सौम्यतराशेषसौम्येभ्यस्त्रुतिसुन्दरी ॥ ८१ ॥

परापराणां परमा त्रुमेव परमेश्वरी ।

यच्छ किञ्चिद्विद्वुत्सु सदसद्वाखिलात्रिके ॥ ८२ ॥

तस्य सर्वस्य या शक्तिः सा त्रुं किञ्च त्रुयसे मया ।

यया त्रुया जगत्स्रष्टा जगत्पात्यति यो जगत् ॥ ८३ ॥

सोऽपि निद्रावशं नीतः कस्त्रुवां स्त्रुतुमिहेश्वरः ।

विष्णुः शरीरग्रहणमहमीशान एव च ॥ ८४ ॥

कारितास्ते यतोऽहत्स्त्रुवां कः स्त्रुतुं शक्तिमान् भवेत् ।

सा त्रिमिथं प्रभावैः शैरुदारैर्देवि संस्तुता ॥ ८५ ॥

मोहयैतो दुराधर्षावसुरो मधुकैटभो ।

प्रबोधं च जगत्सामी नीयतामच्युतो लघु ॥ ८६ ॥

बोधश्च क्रियतामस्य हस्तुमेतो महासुरो ॥ ८७ ॥

ऋषिरुवाच ॥ ८८ ॥

एवं स्तुता तदा देवी तामसी तत्र वेधसा ॥ ८९ ॥

विम्लोः प्रबोधनार्थाय निहन्तुं मधुकैटभो ।

नेत्रास्यनासिकाबाहूहृदयेभ्यस्तथोरसः ॥ ९० ॥

निर्गम्य दर्शने तस्थौ ब्रह्मणोऽव्यक्तजन्मनः ।

उत्तस्थौ च जगन्नाथस्तथा मुक्तो जनार्दनः ॥ ९१ ॥

एकार्णवेऽहिशयनात्ततः स ददृशे च तो ।

मधुकैटभो दुरात्मानावतिवीर्यपराक्रमो ॥ ९२ ॥

क्रोधरक्तेक्षणवत्तुं ब्रह्माणं जनितोद्यमो ।

समुत्थाय ततस्तत्रात्मां युयुधे भगवान् हरिः ॥ ९३ ॥

पञ्चवर्षसहस्राणि बालप्रहरणो विभुः ।

तावप्यतिबलान्मत्तो महामायाविमोहितो ॥ ९४ ॥

उक्तवन्तो वरोहस्यन्तो व्रियतामिति केशवम् ॥ ९५ ॥

श्रीभगवानुवाच ॥ ९६ ॥

भवेतामद्य मे तूष्ठी मम वध्याबुभावपि ॥ ९७ ॥

किमन्येन वरेणात्र एतावदिध्वं वृत्तं मया ॥ ९८ ॥

ऋषिरुवाच ॥ ९९ ॥

वङ्कितान्ध्यामिति तदा सर्वमापोमयं जगत् ॥ १०० ॥

बिलोक्य ताभ्यां गदितो भगवान् कमलेक्षणः ।

आवां जहि न यत्रोर्वी सलिलेन परिप्लुता ॥ १०१ ॥

ऋषिरुवाच ॥ १०२ ॥

तथेत्यङ्गा भगवता शङ्खचक्रगदाभृता ।

कृत्वा चक्रेण वै छिन्ने जघने शिरसी तयोः ॥ १०३ ॥

एवमेषा समुपना ब्रह्मणा संस्तुता स्वयम् ।

प्रभावमस्या देव्यास्तु भूयः शृणु वदामि ते ॥ १०४ ॥

। ए० ॐ ।

॥ स्वस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्त्रे देवीमाहात्म्ये

मधुकैटभवधो नाम प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

॥ द्वितीयोऽध्यायः ॥

विनियोगः

अस्य श्री मध्यमचरित्रस्य विष्णुर्षिः ।

श्रीमहालक्ष्मीदेवता ।

उल्लिख्य ह्यः । शकसुरी शक्तिः । दुर्गा बीजम् ।

वायुस्तुम् ।

यदुर्वेदः स्वरूपम् । श्रीमहालक्ष्मीप्रीत्यर्थे

मध्यमचरित्रजपे विनियोगः ।

। ध्यानम् ।

ॐ अक्षरकपरशु गदेषुकुलिशं पद्मं धनुः कुण्डिकां

दण्डं शक्तिमसिं च चर्म जलजं घण्टां सुराभाजनम् ।

शूलं पाशसुदर्शने च दधतीं हस्तैः प्रबालप्रभां

सेवे सैरिभमर्दिनीमिह महालक्ष्मीं सरोजस्थिताम् ॥

ॐ ह्रीं ऋषिरुवाच ॥ १ ॥

देवासुरमभूद्यद्वं पूर्णमब्दशतं पुरा ।

महिषेहसुराणामधिपे देवानां च पुरन्दरे ॥ २ ॥

तत्रासुरैर्महावीर्यैर्देवसैन्यं पराजितम् ।

जिह्वा च सकलान् देवानिन्द्रोहभृन्महिषासुरः ॥ ३ ॥

ततः पराजिता देवाः पद्मयोनिं प्रजापतिम् ।

पुरस्कृत्य गतास्तत्र यत्रेशगरुडध्वजौ ॥ ४ ॥

यथावृत्तं तयोस्तद्वन्महिषासुरचेष्टितम् ।

त्रिदशाः कथयामासुर्देवाभिभवविस्तरम् ॥ ५ ॥

सूर्येन्द्राग्न्यानिलेन्दूनां यमस्य वरुणस्य च ।

अन्येषां चाधिकाराज स्वयमेवाधिर्तिष्ठति ॥ ६ ॥

स्वर्गान्निराकृताः सर्वे तेन देवगणा भुवि ।

विचरन्ति यथा मर्त्या महिषेण दुरात्माना ॥ ७ ॥

एतद्वः कथितं सर्वममरारिविचेष्टितम् ।

शरणं वः प्रपन्नाः स्मो बधस्तस्य विचिन्त्यताम् ॥ ८ ॥

इथं निशम्य देवानां वचांसि मधुसूदनः ।

चकार कोपं शङ्कुश्च क्रुक्तीकुटिलाननौ ॥ ९ ॥

ततोऽतिकोपपूर्णस्य चक्रिणो वदनागतः ।

निश्चक्राम महत्तेजो ब्रह्मणः शङ्करस्य च ॥ १० ॥

अन्येषां चैव देवानां शक्रादीनां शरीरतः ।

निर्गतं सुमहत्तेजस्तैक्यं समगच्छत ॥ ११ ॥

अतीव तेजसः कृत्वं ज्वलन्तमिव पर्वतम् ।

ददृशुस्ते सुरास्तत्र आलाव्याप्तदिगन्तरम् ॥ १२ ॥

अतुलं तत्र तत्तेजः सर्वदेवशरीरजम् ।

एकस्थं तदभून्नारी व्याप्तलोकत्रयं त्रिषा ॥ १३ ॥

यदभूच्छास्त्रवत् तेजस्तेनाजायत तन्मुखम् ।

याम्येन चाभवन् केशा बहवो विभ्रुतेजसा ॥ १४ ॥

सौम्येन स्तनयोर्युग्मं मध्यं चैन्द्रेण चाभवत् ।

वारुणेन च जङ्घारु नितम्बस्तेजसा भुवः ॥ १५ ॥

ब्रह्मणस्तेजसा पादौ तदङ्गुल्योर्कतेजसा ।

वसूनां च कराङ्गुल्यः कौबेरेण च नासिका ॥ १७ ॥

तस्यास्तु दन्ताः सञ्चूताः प्राजापत्येन तेजसा ।

नयनत्रितयं जङ्घे तथा पावकतेजसा ॥ १९ ॥

ऋवौ च संध्योस्तैजः श्रवणवनिलस्य च ।

अन्येषां चैव देवानां संभवस्तैजसां शिवा ॥ १८ ॥

ततः समस्तदेवानां तेजोराशिसमुद्भवाम् ।

तां विलोक्य मुदं प्रापुरमरा महिषादिताः ।

ततो देवा दहस्तस्यै स्वानि स्वान्यायुधानि च ॥ १९ ॥

शूलं शूलाद्विनिष्कृत्य ददौ तस्यै पिनाकधृक् ।

चक्रं च दत्तवान् कृष्णः समुत्पात्यै स्वचक्रतः ॥ २० ॥

शङ्खं च वरुणः शक्तिं ददौ तस्यै हताशनः ।

मारुतो दत्तवांश्चापं बाणपूर्णे तथेषुधी ॥ २१ ॥

वज्रमिन्द्रः समुत्पात्यै कुलिशादमराधिपः ।

ददौ तस्यै सहस्राक्षो घण्टामैरावताङ्गजात् ॥ २२ ॥

कालदण्डाद्यमो दण्डं पाशं चाम्बुपतिर्ददौ ।

प्रजापतिश्चाङ्गमालां ददौ ब्रह्मा कमण्डलुम् ॥ २७ ॥

समस्तरोमकूपेषु निजरश्मीन् दिवाकरः ।

कालश्च दत्तवान् खड्गं तस्यै चर्म च निर्मलम् ॥ २४ ॥

म्हीरोदश्चामलं हारमजरे च तथाम्बरे ।

चूडामणिं तथा दिव्यं कुण्डले कटकानि च ॥ २५ ॥

अर्धचन्द्रं तथा शुभ्रं केयूरान् सर्वबाह्वु ।

नूपुरौ विमलौ तद्वद् ग्रैवेयकमनुत्तमम् ॥ २६ ॥

अङ्गुलीयकरत्नानि समस्तान्ङ्गुलीषु च ।

विश्वकर्मा ददौ तस्यै परशुं चातिनिर्मलम् ॥ २७ ॥

अस्त्राण्यनेकरूपानि तथाभेद्यं च दंशनम् ।

अस्त्रानपञ्कजां मालां शिरस्युरसि चापराम् ॥ २८ ॥

अददद्भ्रूलक्षित्तस्यै पञ्कजां चातिशोभनम् ।

हिमवान् बाहनं सिंहं रत्नानि विविधानि च ॥ २९ ॥

ददावशून्यं सुरया पानपात्रं धनाधिपः ।

शेषश्च सर्वनागेशो महामणिविभूषितम् ॥ ३० ॥

नागहारं ददौ तस्यै धत्ते यः पृथिवीमिमाम् ।

अन्यैरपि सुरैर्देवी भूषणैरायुधैस्तथा ॥ ७१ ॥

सम्मानिता ननादोक्तैः साट्टहासं मुहूर्तम् ।

तस्या नानेन घोरेण कृत्स्नमापूरितं नभः ॥ ७२ ॥

अमायतातिमहता प्रतिशब्दो महानभूत् ।

चुम्बुः सकला लोकाः समुद्राश्च चकम्पिरे ॥ ७३ ॥

चाल वसुधा चेलुः सकलाश्च महीधराः ।

जयेति देवाश्च मुदा ताम्बुः सिंहवाहिनीम् ॥ ७४ ॥

तुष्टुवूर्मनयश्चैनां भक्तिनम्रात्प्रमूर्तयः ।

दृष्ट्वा समस्तं संक्लृष्टं त्रैलोक्यममरारयः ॥ ७५ ॥

सन्नद्धाखिलसैन्यास्तु समुत्सुखरुदायुधाः ।

आः किमेतदिति क्रोधादाभास्य महिषासुरः ॥ ७६ ॥

अभ्यधावत तं शब्दमशेषैरसुरैर्वृतः ।

स ददर्श ततो देवीं व्याप्तलोकत्रयां त्रिषा ॥ ७७ ॥

पादाक्रान्त्या नतभुवंग् किरिटोल्लिखिताम्बराम् ।

क्लेशाभिताशेषपातालां धनुर्ज्यानिःस्वनेन ताम् ॥ ७८ ॥

दिशो भुजसहस्रेण समन्ताद्याप्य संस्थिताम् ।

ततः प्रववृते युद्धं तथा देव्या सुरद्विषाम् ॥ ७९ ॥

शस्त्रास्त्रैर्वह्ना मुक्तेरादीपितदिगन्तरम् ।

महिषासुरसेनानीश्चिम्बुराथेया महासुरः ॥ ८० ॥

युयुधे चामरश्चान्यैश्चतुरङ्गबलाश्रितः ।

रथानामयुतेः षड्भिरुदग्राथेया महासुरः ॥ ८१ ॥

अयुध्यतायुतानां च सहस्रेण महाहनुः ।

पञ्चाशद्विंश निर्युतेरसिलोमा महासुरः ॥ ८२ ॥

अयुतानां शतैः षड्भिराङ्गलो युयुधे रणे ।

गजवाजिसहस्रैर्यैरनेकैः परिवारितः ॥ ८३ ॥

वृत्तो रथानां कोट्या च युद्धे तस्मिन्नुद्यत ।

विडालाथेयायुतानां च पञ्चाशद्विरथायुतेः ॥ ८४ ॥

युयुधे संयुगे तत्र रथानां परिवारितः ।

अन्ये च तत्रायुतशो रथनागहयैर्वृताः ॥ ८५ ॥

युयुधुः संयुगे देव्या सह तत्र महासुराः ।

कोटिकोटिसहस्रैस्तु रथानां दन्तिनां तथा ॥ ४७ ॥

हयानां च वृतो युद्धे तत्राभून्महिषासुरः ।

तोमरैर्भिन्दिपालैश्च शक्तिभिर्मूसलैस्तथा ॥ ४९ ॥

युयुधुः संयुगे देव्या खड्गेः परशुपट्टिशैः ।

केचिच्च चिम्बिपुः शक्तीः केचित् पाशांस्तथापरे ॥ ४८ ॥

देवीं खड्गप्रहारैस्तु ते तां हस्तुं प्रचक्रमुः ।

सापि देवी ततस्तानि शम्भान्यम्भानि चण्डिका ॥ ४९ ॥

लीलयैव प्रचिच्छेद निजशम्भान्प्रवर्षिणी ।

अनायस्तानना देवी त्वयमाना सुरर्षिभिः ॥ ५० ॥

मुमोचासुरदेहेषु शम्भान्यम्भानि चेश्वरी ।

सोऽपि क्रुद्धो धृतसटो देव्या बाहनकेसरी ॥ ५१ ॥

चारासुरसैन्येषु बनेष्विव हताशनः ।

निःश्वासान् मुमुचे यांश्च युध्यमाना रणेऽम्बिका ॥ ५२ ॥

त एव सद्यः सम्भृता गणाः शतसहस्रशः ।

युयुधुस्ते परशुभिर्भिन्दिपालासिपट्टिशैः ॥ ५३ ॥

नाशयन्तोहसुरगणान् देवीशक्त्यपवृंहिताः ।

अबादयन्त पटहान् गणाः शङ्खास्तथापरे ॥ ५४ ॥

मृदङ्गांश्च तथैवान्ये तस्मिन् युद्धमहोत्सवे ।

ततो देवी त्रिशूलैर्गदया शक्तिवृष्टिभिः ॥ ५५ ॥

खड्गादिभिश्च शतशो निजघान महासुरान् ।

पातयामास चैवान्यान् घण्टास्त्रविमोहितान् ॥ ५६ ॥

असुरान् भुवि पाशेन बद्ध्वा चान्यानकर्षयत् ।

केचिद् द्विधाकृतस्तैस्त्रैः खड्गपातैस्तथापरे ॥ ५७ ॥

विपोथिता निपातेन गदया भुवि शेरते ।

वेमुश्च केचिद्दधिरं मुसलेन भृशं हताः ॥ ५८ ॥

केचिन्निपतिता भूमौ भिन्नाः शूलैर्बभूवुः ।

निरन्तराः शरौघेण कृताः केचिद्गणजिरे ॥ ५९ ॥

श्यानानुकारिणः प्राणान् मुमुक्षुस्त्रिदशार्दनाः ।

केषांचिद् बाहवश्छिन्नाश्छिन्नग्रीवासुतथापरे ॥ ६० ॥

शिरांसि पेटुरन्येषामन्ये मध्ये विदारिताः ।

विच्छिन्नजङ्घाङ्गुपरे पेटुरूर्व्यां महासुराः ॥ ७१ ॥

एकबाह्वृक्षचरणाः केचिद्देव्या द्विधाकृताः ।

छिन्नेऽपि चान्ये शिरसि पतिताः पुनरुत्थिताः ॥ ७२ ॥

कबन्धा युयुधुर्देव्या गृहीतपरमायुधाः ।

ननुत्सृष्टापरे तत्र युद्धे तूर्यलयाश्रिताः ॥ ७३ ॥

कबन्धाश्छिन्नशिरसः खड्गशक्त्युत्थिपाणयः ।

तिष्ठतिष्ठति भाषन्तो देवीमन्ये महासुराः ॥ ७४ ॥

पातिते रथनागाश्वैरसुरैश्च वसुन्धरा ।

अगम्या साभवत्तत्र यत्राभूत् स महारणः ॥ ७५ ॥

शोणितौघा महानद्याः सदयस्तत्र प्रसूक्ष्णवुः ।

मध्ये चासुरसैन्यस्य वारणासुरवाजिनाम् ॥ ७६ ॥

क्लृप्तेन तन्महासैन्यमसुराणां तथाश्विका ।

निन्ये क्लृप्यं यथा बहिर्द्वारमहाचयम् ॥ ७७ ॥

स च सिंहो महानादमुं सृजन् धुतकेसरः ।

शरीरेभ्योऽमरारीणामसूनिव विचिञ्चति ॥ ७८ ॥

देव्या गणेशच तैस्तत्र कृतं युद्धं तथासुरैः ।

यथैषां तुतुषुर्देवाः पुष्पवृष्टिमुजो दिवि ॥ ७९ ॥

॥ स्वस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्त्रे देवीमाहात्म्ये

महिषासुरसैन्यवधो नाम द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

॥ तृतीयोऽध्यायः ॥

ॐ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥

निहन्यमानं तैः सैन्यमवलोक्य महासुरः ।

सेनानींश्चिह्नुरः कोपाद्ययौ योद्धुमथास्त्रिकाम् ॥ २ ॥

स देवीं शरवर्षेण ववर्ष समरेऽसुरः ।

यथा मेरुगिरेः शृङ्गं तोयवर्षेण तोयदः ॥ ३ ॥

तस्य हित्वा ततो देवी लीलयेव शरोऽकरान् ।

जघान तुरगाणां गैर्यन्तारं चैव बाजिनाम् ॥ ४ ॥

चिच्छेद च धनुः सदयो ध्वजं चातिसमुच्छृतम् ।

विव्याध चैव गात्रेषु हिनध्वानमाशुगैः ॥ ५ ॥

सच्छिन्नधन्वा विरथो हताश्वो हतसारथिः ।

अभ्यधावत तां देवीं खड्गचर्मधरोऽसुरः ॥ ६ ॥

सिंहमाहत्य खडेग्न तीक्ष्णधारेण मूर्धनि ।

आजघान भुजे सव्ये देवीमप्यतिवेगवान् ॥ ७ ॥

तस्याः खडेगा भुजं प्राप्य पफाल नृपनन्दन ।

ततो जग्रह शूलं स कोपादरुणलोचनः ॥ ८ ॥

चिक्षेप च ततस्तत्रु भद्रकाल्यां महासुरः ।

जाञ्जल्यमानं तेजोती रविविम्बमिवाश्वरात् ॥ ९ ॥

दृष्ट्वा तदापतच्छूलं देवी शूलममुञ्चत ।

तेन तच्छतधा नीतं शूलं स च महासुरः ॥ १० ॥

हते तस्मिन्नावीर्ये महिषस्य चमूपतौ ।

आजगाम गजारुचश्चामरस्त्रिदशार्दनः ॥ ११ ॥

सोऽपि शक्तिं मुमोचाथ देव्यास्तामश्विका द्रुतम् ।

हंकाराभिहतां भूमौ पातयामास निष्प्रभाम् ॥ १२ ॥

भग्नां शक्तिं निपतितां दृष्ट्वा क्रोधसमरितः ।

चिक्षेप चामरः शूलं बाणैस्तदपि साच्छिनत् ॥ १३ ॥

ततः सिंहः समुत्पत्य गजकुस्तान्तरे स्थितः ।

बाह्युद्धेन युयुधे तेनोच्चैस्त्रिदशारिणा ॥ १४ ॥

युध्यमानो ततस्तौ तु तस्मान्नागान्गहीं गतौ ।

युयुधातेहृत्संरन्ध्री प्रहारैरतिदारुणैः ॥ १५ ॥

ततो वेगात् खमुत्पत्य निपत्य च मृगारिणा ।

करप्रहारेण शिरश्चामरस्य पृथक् कृतम् ॥ १६ ॥

उदग्रश्च रणे देव्या शिलारुक्मादिभिर्हितः ।

दन्तमुष्टितलैश्चैव करालश्च निपातितः ॥ १७ ॥

देवी क्रुद्धा गदापातैश्चूर्णयामास चोद्धतम् ।

बाह्वलं त्रिन्दिपालेन बाणैस्तप्तं तथान्धकम् ॥ १८ ॥

उग्रस्यमुग्रवीर्यं च तथैव च महानुम् ।

त्रिनेत्रा च त्रिशूलेन जघान परमेश्वरी ॥ १९ ॥

विडालस्यासिना कायात् पातयामास वै शिरः ।

दुर्धरं दुर्मुखं चोत्थौ शरैर्निन्ये यमक्षयम् ॥ २० ॥

एवं संक्षीयमाणे तु स्वसैन्ये महिषासुरः ।

माहिषेण स्वरूपेण त्रासयामास तान् गणान् ॥ २१ ॥

कांश्चित्तुप्रहारेण खुरक्षेपैस्तथापरान् ।

लाङ्गूलताडितांश्चान्यान् शृङ्गाभ्यां च विदारितान् ॥ २२ ॥

वेगेन कांश्चिदपरान्नादेन भ्रमणेन च ।

निःश्वासपवनेनान्यान्पातयामास भूतले ॥ २३ ॥

निपात्य प्रमथानीकमभ्यधावत सोऽसुरः ।

सिंहं हस्तुं महादेव्याः कोपं चक्रे ततोऽश्विका ॥ २४ ॥

सोऽपि कोपान्महावीर्यः खुरक्षुण्णमहीतलः ।

शृङ्गाभ्यां पर्वतानुच्छांश्चिक्षेप च ननाद च ॥ २५ ॥

वेगभ्रमणविष्णुणा मही तस्य व्यशीर्यत ।

लाङ्गूलेनाहतश्चाश्विः प्लावयामास सर्वतः ॥ २६ ॥

धुतशृङ्गाविभिन्नाश्च खण्डं खण्डं ययुर्घनाः ।

श्वसानिलास्ताः शतशो निपेतुर्नभसोहचलाः ॥ २७ ॥

इति क्रोधसमाध्वातमापतन्तुं महासुरम् ।

दृष्ट्वा सा चण्डिका कोपं तद्वधाय तदाकरोत् ॥ २८ ॥

सा स्फिप्त्वा तस्य वै पाशं तं बबन्ध महासुरम् ।

तत्याज माहिषं रूपं सोऽपि बद्धो महामुधे ॥ २९ ॥

ततः सिंहोऽभवत्सद्यो यावत्स्याम्बिका शिरः ।

छिनत्ति तावत् पुरुषः खड्गपाणिर्दृश्यत ॥ ३० ॥

तत एवाशु पुरुषं देवी चिच्छेद सायकैः ।

तं खड्गचर्मणा सार्धं ततः सोऽभून्महागजः ॥ ३१ ॥

करेण च महासिंहं तं चकर्म जगर्ज च ।

कर्मतस्तु करं देवी खडेगन निरकृन्तत ॥ ३२ ॥

ततो महासुरो भूयो माहिषं वपुरास्थितः ।

तथैव म्क्षाभयामास त्रैलोक्यं सचराचरम् ॥ ३३ ॥

ततः क्रुद्धा जगन्माता चण्डिका पानमुत्तमम् ।

पपौ पुनः पुनश्चैव जहासारुणलोचना ॥ ३४ ॥

ननर्द चासुरः सोहृपि बलवीर्यमदोद्धतः ।

विषाणाभ्यां च चिक्षेप चण्डिकां प्रति भूधरान् ॥ ७५ ॥

सा च तान्प्रहितांस्तेन चूर्णयन्ती शरोत्करैः ।

उवाच तं मदोद्धृतमुखरागाकुलाङ्गरम् ॥ ७६ ॥

देव्युवाच ॥ ७७ ॥

गर्ज गर्ज ऋणं मूढ मधु यावत्पिपवाम्यहम् ।

मया त्वयि हतेहैवैव गर्जिष्यन्त्याशु देवताः ॥ ७८ ॥

ऋषिरुवाच ॥ ७९ ॥

एवमुक्त्वा समुत्पत्य सारुटा तं महासुरम् ।

पादेनाक्रम्य कर्णे च शूलैर्नैनमताडयत् ॥ ८० ॥

ततः सोहृपि पदाक्रान्तस्तया निजमुखान्ता ।

अर्धनिक्लान्त एवासौ देव्या वीर्येण संवृतः ॥ ८१ ॥

अर्धनिक्लान्त एवासौ युध्यमानो महासुरः ।

तया महासिना देव्या शिरश्छिन्ना निपातितः ॥ ८२ ॥

ततो हाहाकृतं सर्वं दैत्यसैन्यं ननाश तत् ।

प्रहर्षं च परं जग्मुः सकला देवतागणाः ॥ ४७ ॥

तुष्टुवुक्तां सुरा देवीं सहदिव्यैर्महर्षिभिः ।

जगुर्गन्धर्वपतयो ननुत्तुश्चाक्षरोगणाः ॥ ४८ ॥

॥ स्वस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्त्रे देवीमाहात्म्ये

महिषासुरवधो नाम तृतीयोऽध्यायः ॥ ७ ॥

॥ चतुर्थोऽध्यायः ॥

ॐ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥

शक्रादयः सुरगणा निहतेऽतिवीर्ये

तस्मिन्दुरात्रानि सुरारिवले च देव्या ।

तां तुष्टुवुः प्रणतिनम्रशिरोधरांसा

वान्भिः प्रहर्षपुलकोद्गमचारुदेहाः ॥ २ ॥

देव्या यया ततमिदं जगदात्रुशक्त्या

निःशेषदेवगणशक्तिसमूहमूर्त्या ।

तामम्बिकामखिलदेवमहर्षिपूज्यां

भक्त्या नताः स्म विदधातु शुभानि सा नः ॥ ७ ॥

यस्याः प्रभावमतुलं भगवाननन्तो
ब्रह्मा हरश्च न हि बङ्गुमलं बलं च ।
सा चण्डिकाखिलजगत्परिपालनाय
नाशाय चाशुभभयस्य मतिं करोतु ॥ ४ ॥

या श्रीः स्वयं सुकृतिनां भवनेषुलक्ष्मीः
पापात्प्रानां कृतधियां हृदयेषु बुद्धिः ।
श्रद्धा सतां कुलजनप्रभवस्य लज्जा
तां द्वां नताः स्म परिपालय देवि विश्वम् ॥ ५ ॥

किं वर्णयाम तव रूपमचिन्त्यमेतत्
किं चातिवीर्यमसुरक्षयकारि भूरि ।
किं चाहवेषु चरितानि तवाति यानि
सर्वेषु देव्यासुरदेवगणादिकेषु ॥ ६ ॥

हेतुः समस्तजगतां त्रिगुणापि दोषै-
र्न ज्ञायसे हरिहरादिभिरप्यपारा ।
सर्वाश्रयाखिलमिदं जगदंशभूत-
मव्याकृता हि परमा प्रकृतिस्त्वमाद्या ॥ ७ ॥

यस्याः समस्तसुरता समुदीरणेन
तृप्तिं प्रयाति सकलेषु मथेषु देवि ।
स्वाहासि वै पितृगणस्य च तृप्तिहेतु-
रुच्चार्यसे त्वमत एव जनैः स्वधा च ॥ ८ ॥

या मुक्तिहेतुरविचिन्त्यमहारता त्वं
अभ्यस्यसे सुनियतेन्द्रियतत्त्वसारैः ।
मोक्षार्थिभिर्मुनिभिरस्तसमस्तदोषै-
र्विद्यासि सा भगवती परमा हि देवि ॥ ९ ॥

शब्दात्रिका सुविमल{ग्या}र्जुषां निधान-
मुक्षीथरम्यपदपाठवतां च साम्नाम् ।
देवि त्रयी भगवती भवभावनाय
वार्तासि सर्वजगतां परमा{ति}र्हन्त्री ॥ १० ॥

मेधासि देवि विदिताखिलशास्त्रसारा
दुर्गासि दुर्गभवसागरनौरसङ्गा ।
श्रीः कैटभारिहृदयैककृताधिवास
गौरी त्वमेव शशिमौलिकृतप्रतिष्ठा ॥ ११ ॥

स्रष्टुं सहासममलं परिपूर्णचन्द्र-
विश्वानुकारि कनकोत्तमकास्तिकान्तम् ।

अत्यद्भुतं प्रहृतमात्ररुषा तथापि
बद्धं विलोक्य सहसा महिषासुरेण ॥ १२ ॥

दृष्ट्वा तु देवि कुपितं क्रुक्तीकराल-
मुद्यच्छशाङ्कसदृशच्छवि यत्न सद्यः ।
प्राणान् मुमोच महिषस्तदतीव चित्रं
कैजीव्यते हि कुपितान्तकदर्शनेन ॥ १३ ॥

देवि प्रसीद परमा भवती भवाय
सद्यो विनाशयसि कोपवती कुलानि ।
विज्जातमेतदधुनैव यदस्तमेत-
न्नीतं बलं सुविपुलं महिषासुरस्य ॥ १४ ॥

ते सम्मता जनपदेषु धनानि तेषां
तेषां यशांसि न च सीदति बन्धुवर्गः ।
धन्यास्त एव निभृतात्नजभृत्यदारा
येषां सदाभ्युदयदा भवती प्रसन्ना ॥ १५ ॥

धर्म्याणि देवि सकलानि सदैव कर्मा-
ण्यत्यादृतः प्रतिदिनं सुकृती करोति ।
स्वर्गं प्रयाति च ततो भवती प्रसदा-
ल्लोकत्रयेऽपि फलदा ननु देवि तेन ॥ १६ ॥

दुर्गे स्मृता हरसि भीतिमशेषजन्तोः
स्वस्थैः स्मृता मतिमतीव शुभां ददासि ।
दारिद्र्यदुःखभयहारिणि का त्वदन्या
सर्वोपकारकरणाय सदा{द्र}र्चिता ॥ १७ ॥

एभिर्हीतेर्जगदुपैति सुखं तथैते
कुर्वन्तु नाम नरकाय चिराय पापम् ।
संग्राममृत्युमधिगम्य दिवंग प्रयान्तु
मत्त्रेति नूनमहिताग्निहंसि देवि ॥ १८ ॥

दृष्ट्वैव किं न भवती प्रकरोति भस्म
सर्वासुरानरिषु यत्प्रहिणोषि शस्त्रम् ।
लोकान्प्रयान्तु रिपवोऽपि हि शस्त्रपृता
इत्थं मतिर्भवति तेषुहितेषुसाध्वी ॥ १९ ॥

खड्गप्रभानिकरविस्फुरणैस्तथोग्रैः
शूलग्रकान्तिनिवहेन दृशोऽसुराणाम् ।
यन्नागता बिलयमंशुमदिन्दुखण्ड-
योग्याननं तव बिलोकयतां तदेतत् ॥ २० ॥

दुर्बुवृत्तशमनं तव देवि शीलं
रूपं तथैतदविचिन्त्यमतुल्यमन्यैः ।

वीर्यं च हञ्ज हतदेवपराक्रमाणां

वैरिषुपि प्रकटितैव दया त्वयेथम् ॥ २१ ॥

केनोपमा भवतु तेहस्य पराक्रमस्य

रूपं च शक्रभयकार्यतिहारि कुत्र ।

चित्ते कृपा समरनिष्ठुरता च दृष्टा

त्वयैव देवि वरदे भुवनत्रयेहपि ॥ २२ ॥

त्रैलोक्यमेतदखिलं रिपुनाशनेन

त्रातं त्वया समरमूर्धनि तेहपि हत्वा ।

नीता दिवं रिपुगणा भयमप्यपास्तम्

अस्माकमुन्मदसुरारिभवं नमस्ते ॥ २३ ॥

शूलैः पाहि नो देवि पाहि खड्गेन चाश्विके ।

घण्टाश्वनेन नः पाहि चापज्यानिःश्वनेन च ॥ २४ ॥

प्राच्यां रम्ह प्रतीच्यां च चण्डिके रम्ह दम्हिके ।

ब्रामणेनाशूलस्य उत्तरस्यां तथेश्वरि ॥ २५ ॥

सौम्यानि यानि रूपाणि त्रैलोक्ये विचरन्ति ते ।

यानि चात्यन्तघोरानि तै रम्हास्मांस्तथा भुवम् ॥ २६ ॥

खडगशूलगदादीनि यानि चास्त्रानि तेहस्त्रिके ।

करपल्लवसङ्गीनि तैरस्त्रान्त्रक्ष सर्वतः ॥ २७ ॥

ऋषिरुवाच ॥ २८ ॥

एवं स्तुता सुरैर्दिव्यैः कुसुमैर्नन्दनोद्भवैः ।

अर्चिता जगतां धात्री तथा गन्धानुलेपनैः ॥ २९ ॥

भक्त्या समस्तैस्त्रिदशैर्दिव्यैर्धूपैः सुधूपिता ।

प्राह प्रसादसुमुखी समस्तान् प्रणतान् सुरान् ॥ ३० ॥

देव्युवाच ॥ ३१ ॥

त्रियतां त्रिदशाः सर्वे यदस्मत्तोहृतिवाञ्छितम् ॥ ३२ ॥

देवा ऊचुः ॥ ३३ ॥

भगवत्या कुतं सर्वं न किञ्चिदवशिष्यते ॥ ३४ ॥

यदयं निहतः शक्ररस्माकं महिषासुरः ।

यदि चापि बरो देयस्त्वयाम्नाकं महेश्वरि ॥ ३५ ॥

संस्मृता संस्मृता त्वं नो हिंसेथाः परमापदः ।

यश्च म{त्य}।र्ः ऋवैरेभिश्चां श्लाघ्यत्यमलानने ॥ ७६ ॥

तस्य विभु{द्धि}।विभवेर्धनदारादिसम्पदाम् ।

वृद्धमेहस्मप्रसन्ना त्वं भवेथाः सर्वदाश्विके ॥ ७७ ॥

ऋषिरुवाच ॥ ७८ ॥

इति प्रसादिता देवैर्जगतोर्हर्षे तथात्ननः ।

तथेत्युक्त्वा भद्रकाली वभूवास्तुहिता नृप ॥ ७९ ॥

इत्येतत्कथितं भूप संसृता सा यथा पुरा ।

देवी देवशरीरेभ्यो जगत्प्रयहिंतेषिणी ॥ ८० ॥

पुनश्च गौरीदेहांसा समुद्धृता यथाभवत् ।

वधाय ह्रष्टदैत्यानां तथा शुश्रुनिशुश्रुयोः ॥ ८१ ॥

रक्षणाय च लोकानां देवानामुपकारिणी ।

तच्छृणुष्व मयाख्यातं यथावत्कथयामि ते ॥ ८२ ॥

। ह्रीं ॐ ।

॥ स्वस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्त्रस्तरे

देवीमाहात्म्ये

शक्रादिस्तुतिर्नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

॥ पञ्चमोऽध्यायः ॥

विनियोगः

अस्य श्री उত্তरचरित्रस्य रुद्र ऋषिः ।

श्रीमहासरस्वती देवता ।

अनुष्टुप् छन्दः । तीमा शक्तिः । त्रामरी बीजम् ।

सूर्यस्तवम् ।

सामवेदः स्वरूपम् । श्रीमहासरस्वतीप्रीत्यर्थे

उत्तरचरित्रपाठे

विनियोगः ।

ध्यानम्

घण्टाशूलहलानि शङ्खामुसले चक्रं धनुः सायकं

हस्ताङ्गैर्दधतीं घनास्तबिलसच्छीतांशुतुल्यप्रभाम् ।

गौरीदेहसमुद्भवां त्रिजगतामाधारभूतां महा-

पूर्वामत्र सरस्वतीमनुभजे शुक्तादिदैत्यादिनीम् ॥

ॐ क्लीं ऋषिरुवाच ॥ १ ॥

पुरा शुक्लनिशुक्लाभ्यामसुराभ्यां शचीपतेः ।

त्रैलोक्यं यज्ज्वालाशुचि हता मदबलाश्रयात् ॥ २ ॥

तावेव सूर्यतां तद्वदधिकारं तथैन्द्रवम् ।

कौबेरमथ याम्यं च चक्राते वरुणस्य च ॥ ३ ॥

तावेव पवनर्द्धिं च चक्रतुर्वहिकर्म च ।

ततो देवा विनिर्धृता ब्रष्टराज्याः पराजिताः ॥ ४ ॥

हताधिकारास्त्रिदशान्ताभ्यां सर्वे निराकृताः ।

महासुराभ्यां तां देवीं संस्मरन्त्यपराजिताम् ॥ ५ ॥

तयाम्नाकं वरो दतो यथापत्सु स्मृताथिलाः ।

भवतां नाशयिष्यामि तंक्लृणांपरमापदः ॥ ६ ॥

इति कृत्वा मतिं देवा हिमवन्तं नगेश्वरम् ।

जग्मुस्तत्र ततो देवीं विष्णुमायां प्रतुष्टुवुः ॥ ७ ॥

देवा ऊचुः ॥ ८ ॥

नमो देवैः महादेवैः शिवायै सततं नमः ।

नमः प्रकृत्यै भद्रायै नियताः प्रणताः स्म ताम् ॥ ९ ॥

रौद्राये नमो नित्याये गौर्यै धात्र्यै नमो नमः ।

ज्याङ्गायै चन्द्ररूपिण्यै सुखायै सततं नमः ॥ १० ॥

कल्याण्यै प्रणता बुद्ध्यै सिद्ध्यै कुर्मो नमो नमः ।

नैर्ऋत्यै भृङ्गायै लक्ष्म्यै शर्वाण्यै ते नमो नमः ॥ ११ ॥

दुर्गायै दुर्गपार्यायै सार्यायै सर्वकारिण्यै ।

ख्यात्यै तथैव कृष्णायै धूम्रायै सततं नमः ॥ १२ ॥

अतिसौम्यातिरौद्रायै नतास्तस्यै नमो नमः ।

नमो जगत्प्रतिष्ठायै देव्यै कृत्यै नमो नमः ॥ १३ ॥

या देवी सर्वभूतेषु विष्णुमायेति शब्दिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १४-१६ ॥

या देवी सर्वभूतेषु चेतनेत्यभिधीयते ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १७-१९ ॥

या देवी सर्वभूतेषु बुद्धिरूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ २०-२२ ॥

या देवी सर्वभूतेषु निद्रारूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ २७-२८ ॥

या देवी सर्वभूतेषु म्फुधारुपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ २७-२८ ॥

या देवी सर्वभूतेषु ह्याधारुपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ २९-३० ॥

या देवी सर्वभूतेषु शक्तिरुपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ३१-३२ ॥

या देवी सर्वभूतेषु त्स्नारुपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ३३-३४ ॥

या देवी सर्वभूतेषु म्फान्तिरुपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ३५-३६ ॥

या देवी सर्वभूतेषु जातिरुपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ३७-३८ ॥

या देवी सर्वभूतेषु लज्जारुपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ३९-४० ॥

या देवी सर्वभूतेषु शान्तिरूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ४९-४९ ॥

या देवी सर्वभूतेषु श्रद्धारूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ५०-५२ ॥

या देवी सर्वभूतेषु कान्तिरूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ५३-५५ ॥

या देवी सर्वभूतेषु लक्ष्मीरूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ५६-५८ ॥

या देवी सर्वभूतेषु वृत्तिरूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ५९-६१ ॥

या देवी सर्वभूतेषु स्मृतिरूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ६२-६४ ॥

या देवी सर्वभूतेषु दयारूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ६५-६७ ॥

या देवी सर्वभूतेषु तृष्टिरूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ७८-९० ॥

या देवी सर्वभूतेषु मातृरूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ९१-९३ ॥

या देवी सर्वभूतेषु ब्राह्मिणीरूपेण संस्थिता ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ९४-९६ ॥

इन्द्रियाणामधिष्ठात्री भूतानां चाखिलेषु या ।

भूतेषु सततं तस्यै व्याप्त्यै देव्यै नमो नमः ॥ ९७ ॥

चित्तिरूपेण या कृत्स्नमेतद् व्याप्य स्थिता जगत् ।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ९८-८० ॥

स्तुता सुरैः पूर्वमतीष्टसंश्रया-

तथा सुरेन्द्रेण दिनेषु सेविता ।

करोतु सा नः शुभहेतुरीश्वरी

शुभानि भद्राण्यभिहस्तु चापदः ॥ ८१ ॥

या साम्प्रतं चोद्धतदैत्यतापिते-

रस्माभिराशा च सुरैर्नमस्यते ।

या च स्मृता तंक्लृणमेव हस्ति नः

सर्वापदो भक्तिविनम्रमूर्तिभिः ॥ ८२ ॥

ऋषिरुवाच ॥ ८३ ॥

एवं स्ववाभियुक्तानां देवानां तत्र पार्वती ।

स्नातुमभ्याययौ तोये जाह्वव्या नृपनन्दन ॥ ८४ ॥

सारवीतान् सुरान् सुभूर्भवद्भिः स्तूयतेऽत्र का ।

शरीरकोशतश्चास्याः समुद्धृतारवीच्छिवा ॥ ८५ ॥

स्तोत्रं ममैतद्विक्रयते शुश्रूढैत्यनिराकृतैः ।

देवैः समेतैः समरे निशुस्तेन पराजितैः ॥ ८६ ॥

शरीरकोशाद्युत्स्याः पार्वत्या निःसृताम्बिका ।

कौशिकीति समस्तेषु ततो लोकेषु गीयते ॥ ८७ ॥

तस्यां विनिर्गतायां तु कृष्णाभूत्सापि पार्वती ।

कालिकेति समाख्याता हिमाचलकृताश्रया ॥ ८८ ॥

ततोऽम्बिकां परं रूपं विभ्राणां सुमनोहरम् ।

ददर्श चण्डो मुग्धश्च भृत्यो शुश्रूढनिशुश्रूढयोः ॥ ८९ ॥

ताभ्यां शुक्ताय चाख्याता सातीव सुमनोहरा ।

काप्यास्ते स्त्री महाराज भासयन्ती हिमाचलम् ॥ १० ॥

नैव तादृक् ऋचिदूपं दृष्टं केनचिद्वृत्तम् ।

ज्जायतां काप्यासौ देवी गृह्यतां चासुरेश्वर ॥ ११ ॥

स्त्रीरत्नमतिचार्वङ्गी द्योतयन्ती दिशङ्घ्रिया ।

सा तु तिष्ठति दैत्येन्द्र तां भवान् द्रष्टुमर्हति ॥ १२ ॥

यानि रत्नानि मणयो गजाश्वादीनि वै प्रभो ।

त्रैलोक्ये तु समस्तानि साम्प्रतं भान्ति ते गृहे ॥ १३ ॥

ऀरावतः समानीतो गजरत्नं पुरन्दरात् ।

पारिजाततरुश्चायं तथैवोच्चैःश्रवा हयः ॥ १४ ॥

विमानं हंससंयुक्तमेतत्तिष्ठति तेहङ्गाणे ।

रत्नभूतमिहानीतं यदासीद्वेधसोहृदुतम् ॥ १५ ॥

निधिरेष महापद्मः समानीतो धनेश्वरात् ।

किङ्कनिं ददौ चाब्धिर्मालामल्लानपञ्कजाम् ॥ १६ ॥

हृद्रं ते वारुणं गेहे काङ्गनस्रावि तिष्ठति ।

तथायं स्यन्दनवरौ यः पुरासींप्रजापतेः ॥ ९७ ॥

मृत्योरुत्क्रान्तिदा नाम शक्तिरीश त्वया हता ।

पाशः सलिलराजस्य द्रातुस्तव परिग्रहे ॥ ९८ ॥

निशुस्तस्याब्धिजाताश्च समस्ता रत्नजातयः ।

बहिरपि ददौ तुभ्यमग्निसौख्ये च वाससी ॥ ९९ ॥

एवं दैत्येन्द्र रत्नानि समस्तान्याहृतानि ते ।

स्त्रीरत्नमेषा कल्याणी त्वया कस्मान्न गृह्यते ॥ १०० ॥

ऋषिरुवाच ॥ १०१ ॥

निशम्येति वचः शुभ्रः स तदा चण्डमुण्डयोः ।

प्रेषयामास सुग्रीवं दूतं देव्या महासुरम् ॥ १०२ ॥

इति चेति च वक्तव्या सा गत्वा वचनान्मम ।

यथा चाभ्येति सम्प्रीत्या तथा कार्यं त्वया लघु ॥ १०३ ॥

स तत्र गत्वा यत्रास्ते शैलोद्देशेऽतिशोभने ।

तां च देवीं ततः प्राह प्लम्बं मधुरया गिरा ॥ १०४ ॥

दूत उवाच ॥ १०५ ॥

देवि दैत्येश्वरः शुभ्रैस्त्रैलोक्ये परमेश्वरः ।

दूतोऽहं प्रेषितस्तन त्वंसकाशमिहागतः ॥ १०६ ॥

अव्याहताङ्गः सर्वासु यः सदा देवयोनिषु ।

निर्जिताखिलदैत्यारिः स यदाह शृणुषु तत् ॥ १०७ ॥

मम त्रैलोक्यमखिलं मम देवा वशानुगाः ।

यज्ज्वागानहं सर्वानुपाश्रामि पृथक् पृथक् ॥ १०८ ॥

त्रैलोक्ये वररत्नानि मम वश्यान्यशेषतः ।

तथैव गजरत्नं च हतं देवेन्द्रवाहनम् ॥ १०९ ॥

म्हीरोदमथनोद्धृतमश्वरत्नं ममामरैः ।

उच्चैःश्रवससंज्जं तं प्रणिपत्य समर्पितम् ॥ ११० ॥

यानि चान्यानि देवेषु गन्धर्वेषुरगेषु च ।

रत्नभूतानि भूतानि तानि मय्येव शोभने ॥ १११ ॥

स्त्रीरत्नभूतां त्वां देवि लोके मन्यामहे वयम् ।

सा त्वमस्मानुपागच्छ यतो रत्नभूजो वयम् ॥ ११२ ॥

मां वा ममानुजं वापि निशुम्भमूर्खविक्रमम् ।

भज त्वं चङ्गलापाङ्गि रत्नभूतासि वै यतः ॥ ११७ ॥

परमैश्वर्यमतुलं प्रान्नास्यसे मत्परिग्रहात् ।

एतद्वृद्ध्या समालोच्य मत्परिग्रहतां ब्रज ॥ ११८ ॥

ऋषिरुवाच ॥ ११९ ॥

इत्युक्त्वा सा तदा देवी गङ्गीरान्तःस्मिता जगौ ।

दुर्गा भगवती भद्रा ययेदं धार्यते जगत् ॥ ११७ ॥

देव्युवाच ॥ ११९ ॥

सत्यमुक्तं त्वया नात्र मिथ्या किञ्चित्त्वयोदितम् ।

त्रैलोक्याधिपतिः शुभो निशुम्भश्चापि तद्दृशः ॥ ११८ ॥

किं त्वत्र यत्प्रतिष्ठातं मिथ्या तत्क्रियते कथम् ।

श्रूयतामल्लवुद्धिद्वात्प्रतिष्ठा या कृता पुरा ॥ ११९ ॥

यो मां जयति संग्रामे यो मे दर्पं व्यपोहति ।

यो मे प्रतिबलो लोके स मे भर्ता भविष्यति ॥ १२० ॥

तदागच्छतु शुभोऽत्र निशुभो वा महाबलः ।

मां जिह्वा किं चिरेणात्र पाणिं गृह्णातु मे लघु ॥ १२१ ॥

दूत उवाच ॥ १२२ ॥

अबलिपुत्रासि मैवंग त्वं देवि ब्रूहि ममाग्रतः ।

त्रैलोक्ये कः पुमांस्तिष्ठेदग्रे शुभनिशुभयोः ॥ १२३ ॥

अन्येषामपि दैत्यानां सर्वे देवा न वै युधि ।

तिष्ठन्ति सम्मुखे देवि किं पुनः स्त्री त्वमेकिका ॥ १२४ ॥

इन्द्राद्याः सकला देवास्तस्म्युर्घ्वां न संयुगे ।

शुभदादीनां कथं तेषां स्त्री प्रयास्यसि सम्मुखम् ॥ १२५ ॥

सा त्वं गच्छ मयैवोक्ता पार्श्वं शुभनिशुभयोः ।

केशाकर्षणनिर्धृतगौरवा मा गमिष्यसि ॥ १२६ ॥

देव्युवाच ॥ १२७ ॥

एवमेतद् वली शुभो निशुभश्चापितादृशः ।

किं करोमि प्रतिष्ठा मे यदनालोचिता पुरा ॥ १२८ ॥

स त्वं गच्छ मयोज्जं ते यदेतत्सर्वमादृतः ।

तदाचम्बासुरेन्द्राय स च युज्जं करोतु यत् ॥ १२९ ॥

॥ अस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्त्रे देवीमाहात्म्ये

देव्या दूतसंवादो नाम पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

॥ षष्ठोऽध्यायः ॥

ॐ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥

इत्याकर्ण्य वचो देव्याः स दूतोऽमर्षपूरितः ।

समाचष्ट समागम्य दैत्यराजाय विस्तरात् ॥ २ ॥

तस्य दूतस्य तद्वाक्यमाकर्ण्यसुरराट् ततः ।

सक्रोधः प्राह दैत्यानामधिपं धूम्रलोचनम् ॥ ३ ॥

हे धूम्रलोचनाशु त्वं स्वसैन्यपरिवारितः ।

तामानय बलाद्दुष्टां केशाकर्षणविह्वलाम् ॥ ४ ॥

तत्परित्राणदः कश्चिद्यदि बोद्धिष्ठतेऽपरः ।

स हन्तव्योऽमरो वापि यक्त्वा गन्धर्व एव वा ॥ ५ ॥

ऋषिरुवाच ॥ ७ ॥

तेनाङ्गुस्ततः शीघ्रं स दैत्यो धूम्रलोचनः ।

वृतः षष्ठ्या सहस्राणामसुराणां द्रुतं ययौ ॥ ९ ॥

स दृष्ट्वा तां ततो देवीं तुहिनाचलसंस्थिताम् ।

जगदोच्चैः प्रयाहीति मूलं शुभ्रनिशुभ्रयोः ॥ ८ ॥

न चेत्प्रीत्याद्य भवती मद्गुर्तारमुपैष्यति ।

ततो बलान्नयाम्येष केशकर्षणविह्वलाम् ॥ ९ ॥

देव्युवाच ॥ १० ॥

दैत्येश्वरेण प्रहितो बलबाह्वलसंवृतः ।

बलान्नयसि मामेवंग ततः किं ते करोम्यहम् ॥ ११ ॥

ऋषिरुवाच ॥ १२ ॥

इत्युक्तः सोऽहंभ्यथावतामसुरो धूम्रलोचनः ।

हृङ्कारेणैव तं भस्म सा चकाराश्विका तदा ॥ १३ ॥

अथ क्रुद्धं महसैन्यमसुराणां तथाश्विका ।

ववर्ष सायकैस्त्रीकैस्तथा शक्तिपरश्वधैः ॥ १४ ॥

ततो धुतसटः कोपाङ्कृत्वा नादं सुभैरवम् ।

पपातासुरसेनायां सिंहो देव्याः स्ववाहनः ॥ १५ ॥

कांश्चिङ्करप्रहारेण दैत्यानास्येन चापरान् ।

आक्रान्त्या चाधरेणान्यान् जघान स महासुरान् ॥ १६ ॥

केषांश्चिङ्पाटयामास नथैः कोष्ठानि केसरी ।

तथा तलप्रहारेण शिरांसि कृतवान्पृथक् ॥ १७ ॥

विच्छिन्नबालुशिरसः कृतान्तेन तथापरे ।

पपौ च रुधिरं कोष्ठादन्येषां धुतकेसरः ॥ १८ ॥

म्हनेन तद्वलं सर्वं म्हयं नीतं महात्तना ।

तेन केसरिणा देव्या वाहनेनातिकोपिना ॥ १९ ॥

श्रुत्वा तमसुरं देव्या निहतं धूम्रलोचनम् ।

बलं च म्हयितं कृत्स्नं देवीकेसरिणा ततः ॥ २० ॥

चूकोप दैत्याधिपतिः शुभ्रः प्रस्फुरिताधरः ।

आङ्गापयामास च तौ चण्डमुण्डौ महासुरौ ॥ २१ ॥

हे चणु हे ढुणु वलैवर्हृभिः परिवारितौ ।

तत्र गच्छत गत्रा च सा समानीयतां लघु ॥ २२ ॥

केशेषुाकुष्य वद्धा वा यदि वः संशयो युधि ।

तदाशेषायुधैः सर्वैरसुरैर्विनिहन्यताम् ॥ २७ ॥

तस्यां हतायां दुष्टायां सिंहे च विनिपातिते ।

शीघ्रमागम्यतां वद्धा गृहीत्वा तामथाम्बिकाम् ॥ २४ ॥

॥ स्वस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके ढवन्तरे देवीमाहात्म्ये

शुक्लनिशुक्लसेनानीधूम्रलोचनवधो नाम षष्ठोऽध्यायः ॥ ७ ॥

॥ सणुढोऽध्यायः ॥

ॐ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥

आङ्गुष्ठास्ते ततो दैत्याश्चणुमुणुपुरोगमाः ।

चतुरङ्गवल्लोपेता ययुरभ्युद्यतायुधाः ॥ २ ॥

ददृशुस्ते ततो देवीमीषद्धासां व्यवस्थिताम् ।

सिंहस्योपरि शैलेन्द्रशृङ्गे महति काङ्क्षने ॥ ७ ॥

ते दृष्ट्वा तां समादातुमुद्यमं चक्रुरुद्यताः ।
आकृष्टचापासिधरास्तथान्ये तंसमीपगाः ॥ ४ ॥

ततः कोपं चकारोच्चैरश्विका तानरीन्प्रति ।
कोपेन चास्या वदनं मषीवर्णमभूत्तदा ॥ ५ ॥

अकुटीकुटिलास्य ललाटफलकाद्भुतम् ।
काली करालवदना विनिष्क्रान्तासिपाशिनी ॥ ६ ॥

विचित्रखट्वाङ्गधरा नरमालाविभूषणा ।
द्वीपिचर्मपरीधाना शुक्लमांसतिथैरवा ॥ ७ ॥

अतिविस्तारवदना जिह्वाललनभीषणा ।
निमग्नारञ्जनयना नादापूरितदिङ्मुखा ॥ ८ ॥

सा वेगेनाभिपतिता घातयन्ती महासुरान् ।
सैन्ये तत्र सुरारीणामभङ्गयत तद्वलम् ॥ ९ ॥

पार्श्विग्रहाङ्कुशग्रहयोधघण्टासमन्वितान् ।
समादायैकहस्तेन मुखे चिक्षेप वारणान् ॥ १० ॥

तथैव योधं तुरगै रथं सारथिना सह ।

निष्क्रियं वज्रे दशनैश्चर्वयन्त्यातिभैरवम् ॥ ११ ॥

एकं जग्रह केशेषु ग्रीवायामथ चापरम् ।

पादेनाक्रम्य चैवान्यमुरसान्यमपोथयत् ॥ १२ ॥

तेमुक्तानि च शस्त्राणि महाशस्त्राणि तथासुरैः ।

मुखेन जग्रह रुषा दशनैर्मथितान्यपि ॥ १३ ॥

बलिनां तद्वलं सर्वमसुराणां दुरातूनाम् ।

ममर्दाभङ्गयच्छान्यानन्यांश्चाताडयन्तदा ॥ १४ ॥

असिना निहताः केचिंकेचिंखट्वाङ्गताडिताः ।

जग्मुर्विनाशमसुरा दन्ताग्राभिहतास्तथा ॥ १५ ॥

क्लृप्तेन तद्वलं सर्वमसुराणां निपातितम् ।

दृष्ट्वा चण्डोद्भिद्द्राव तां कालीमतितीक्ष्णाम् ॥ १६ ॥

शरवर्षैर्महातीमैतीमाङ्गीं तां महासुरः ।

छादयामास चक्रैश्च मुञ्चः स्फिष्टैः सहस्रशः ॥ १७ ॥

तानि चक्राण्यनेकानि विशमानानि तनुथम् ।

वभूर्यथार्कविश्वानि सुबहूनि घनोदरम् ॥ १८ ॥

ततो जहासातिरुषा भीमं तैरवनादिनी ।

काली करालवदना दुर्दर्शदशनोज्ज्वला ॥ १९ ॥

उत्थाय च महासिंहं देवी चण्डमथावत ।

गृहीत्वा चास्य केशेषु शिरस्तेनासिनाच्छिनत् ॥ २० ॥

अथ मुण्डोत्थं ध्यात्वा चण्डं निपातितम् ।

तमप्यापातयद्भूमौ सा खड्गाभिहतं रुषा ॥ २१ ॥

हतशेषं ततः सैन्यं दृष्ट्वा चण्डं निपातितम् ।

मुण्डं च सुमहावीर्यं दिशो भेजे भयातुरम् ॥ २२ ॥

शिरश्चण्डस्य काली च गृहीत्वा मुण्डमेव च ।

प्राह प्रचण्डाहासमिश्रमभ्येत्य चण्डिकाम् ॥ २३ ॥

मया तवात्रोपहतौ चण्डमुण्डौ महापशू ।

युद्धयज्जे स्वयं शुभ्रं निशुभ्रं च हनिष्यसि ॥ २४ ॥

ऋषिरुवाच ॥ २५ ॥

तावानीतौ ततो दृष्ट्वा चण्डमुण्डौ महासुरौ ।

उवाच कालीं कल्याणी ललितं चण्डिका वचः ॥ २६ ॥

यस्माच्छुं च मुं च गृहीत्वा त्रमुपागता ।

चामुण्डेति ततो लोके ख्याता देवी भविष्यसि ॥ २१ ॥

॥ अस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्त्रे देवीमाहात्म्ये

चण्डमुण्डवधो नाम सप्तमोऽध्यायः ॥ १ ॥

॥ अष्टमोऽध्यायः ॥

ॐ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥

चण्डे च निहते दैत्ये मुण्डे च विनिपातिते ।

बह्वल्लेषु च सैन्येषु ऋषितेषु सुरेश्वरः ॥ २ ॥

ततः कोपपराधीनचेताः शुम्भः प्रतापवान् ।

उद्योगं सर्वसैन्यानां दैत्यानामादिदेश ह ॥ ३ ॥

अद्य सर्ववलेदैत्याः षडशीतिरुदायुधाः ।

कम्बुनां चतुरशीतिर्निर्यान्तु स्ववलेर्बृताः ॥ ४ ॥

कोटिवीर्याणि पञ्चाशदसुराणां कुलानि वै ।

शतं कुलानि धौश्राणां निर्गच्छन्तु ममाङ्गया ॥ ५ ॥

कालका दौर्हदा मौरुवः कालिकेयास्तथासुराः ।

युद्धाय सज्जा निरुयान्तु आङ्गया तुरिता मम ॥ ७ ॥

इत्याङ्गाप्यासुरपतिः शुक्ता भैरवशासनः ।

निर्जगाम महासैन्यासहस्रैर्बहुभिर्बृतः ॥ ९ ॥

आयास्तुं चण्डिका दृष्ट्वा तस्यैन्यमतिभीषणम् ।

ज्यास्वनेः पूरयामास धरणीगगनान्तरम् ॥ ७ ॥

ततः सिंहो महानादमतीव कृतवान्प ।

घण्टास्वनेन तान्नादानश्विका चोपबृंहयत् ॥ ९ ॥

धनुर्ज्यासिंहघण्टानां नानापुरितदिङ्मुखा ।

निनादैतीषणैः काली जिगेय विस्तारितानना ॥ १० ॥

तं निनादमुपश्रुत्य दैत्यसैन्यैश्चतुर्दिशम् ।

देवी सिंहस्तथा काली सरौषेः परिवारिताः ॥ ११ ॥

एतस्मिन्नन्तरे भूप विनाशाय सुरद्विषाम् ।

भवायामरसिंहानामतिवीर्यबलाश्विताः ॥ १२ ॥

ब्रह्मेशकुहविभ्रुनां तथेन्द्रस्य च शक्तयः ।

शरीरेभ्यो विनिष्क्रम्य तद्रूपैश्चण्डिकां ययुः ॥ १७ ॥

यस्य देवस्य यद्रूपं यथा भूषणवाहनम् ।

तद्देव हि तच्छक्तिरसुरान्योद्धुमाययौ ॥ १४ ॥

हंसयुक्तविमानाग्रे साम्भसूत्रकमण्डलुः ।

आयाता ब्रह्मणः शक्तिर्ब्रह्मानीत्यभिधीयते ॥ १५ ॥

माहेश्वरी वृषारुटा त्रिशूलवरधारिणी ।

महाहिवलया प्राप्ता चन्द्ररेखाविभूषणा ॥ १६ ॥

कौमारी शक्तिहस्ता च मयूरवरवाहना ।

योद्धुमभ्याययौ दैत्यानम्बिका गुह्यरूपिणी ॥ १७ ॥

तथैव वैष्णवी शक्तिर्गण्डोपरि संस्थिता ।

शङ्खचक्रगदाशार्ङ्गध्वजस्तोत्रपाययौ ॥ १८ ॥

यज्ज्वाराहमतुलं रूपं या विभ्रतो हरेः ।

शक्तिः साप्याययौ तत्र वाराहीं विभ्रती तनुम् ॥ १९ ॥

नारसिंही नृसिंहस्य विभ्रती सदृशं वपुः ।

प्राप्ता तत्र सटाम्बे पम्बिपुनम्बसंहतिः ॥ २० ॥

वज्रहस्ता तथैवैन्द्री गजराजोपरि स्थिता ।

प्राप्ता सहस्रनयना यथा शक्रस्तथैव सा ॥ २१ ॥

ततः परिवृतस्ताभिराशानो देवशक्तिभिः ।

हन्यन्तामसुराः शीघ्रं मम प्रीत्याह चण्डिकाम् ॥ २२ ॥

ततो देवीशरीरात्तु विनिष्क्रान्तातिथीषणा ।

चण्डिका शक्तिरतुग्रा शिवाशतनिनादिनी ॥ २३ ॥

सा चाह धूम्रजटिलमीशानमपराजिता ।

दूत त्वं गच्छ भगवन् पार्श्वं शुश्रूणिशुश्रूयोः ॥ २४ ॥

ब्रूहि शुश्रूणि निशुश्रूणि च दानवावतिगर्बितौ ।

ये चान्ये दानवासुत्र युद्धाय समुपस्थिताः ॥ २५ ॥

त्रैलोक्यमिन्द्रो लभतां देवाः सन्तु हविर्भुजः ।

यूयं प्रयात पातालं यदि जीवितुमिच्छथ ॥ २६ ॥

बलाबलेपादथ चेद्व्रवन्तो युद्धकाङ्क्षिणः ।

तदागच्छत तृप्यन्तु मच्छिवाः पिशितेन वः ॥ २७ ॥

यतो नियुक्तो दौत्येन तथा देव्या शिवः स्वयम् ।

शिवदृतीति लोकेहस्मिंस्ततः सा ख्यातिमागता ॥ २८ ॥

तेहपि श्रुत्वा ब्रजो देव्याः शर्वाख्यातं महासुराः ।

अमर्षापूर्विता जग्मुर्यत्र कात्यायनी स्थिता ॥ २९ ॥

ततः प्रथममेवाग्रे शरशक्त्यष्टिवृष्टिभिः ।

ववर्षुरुद्धतामर्षास्तां देवीममरारयः ॥ ३० ॥

सा च तान् प्रहितान् बाणाङ्गुलशक्तिपरश्वधान् ।

चिच्छेद लीलयाध्यातधनुर्मुक्तैर्महेशुभिः ॥ ३१ ॥

तस्याग्रतस्तथा काली शूलपातविदारितान् ।

खट्वाङ्गपोथितांश्चारिन्कुर्वती व्यचरत्तदा ॥ ३२ ॥

कमण्डलुजलाम्बुपहतवीर्यान् हतौजसः ।

ब्रह्माणी चाकरोच्छक्रन्येन येन स्म धावति ॥ ३३ ॥

माहेश्वरी त्रिशूलैः तथा चक्रेण वैश्रवी ।

दैत्याङ्गघान कौमारी तथा शक्त्यातिकोपना ॥ ३४ ॥

ऐन्द्री कुलिशपातेन शतशो दैत्यदानवाः ।

पेतुर्विदारिताः पृथ्व्यां रुधिरौघप्रवर्षिणः ॥ ३५ ॥

तुङुप्रहारविष्वक्ता दंष्ट्राग्रक्तवक्त्रसः ।

बाराहमूर्त्या न्यपतञ्चक्रेण च विदारिताः ॥ ७७ ॥

नैथैविदारिताञ्चान्यान् भक्तयन्त्री महासुरान् ।

नारसिंहि चचारार्जो नादापूग्दिगम्बरा ॥ ७८ ॥

चण्डाहसैरसुराः शिवदृत्यतिदृषिताः ।

पेतुः पृथिव्यां पतितान्स्ताञ्चखादाथ सा तदा ॥ ७९ ॥

इति मातृगणं क्रुद्धं मर्दयन्तं महासुरान् ।

दृष्ट्वाभ्युपायैर्विबिधैर्नेशुर्देवारिसैनिकाः ॥ ८० ॥

पलायनपरान्दृष्ट्वा दैत्यान्मातृगणादितान् ।

योद्धुमभ्याययौ क्रुद्धो रञ्जवीजो महासुरः ॥ ८१ ॥

रञ्जविन्दुर्यदा भूमौ पतत्यस्य शरीरतः ।

समुत्पतति मेदिन्यां तत्प्रमाणो महासुरः ॥ ८२ ॥

युयुधे स गदापागिरिन्द्रशक्त्या महासुरः ।

ततश्चन्द्री स्वज्रेण रञ्जवीजमताडयत् ॥ ८३ ॥

कुलिशेनाहतस्याशु बहू सुम्बाव शोणितम् ।

समुत्सुस्ततो योधास्तदृपास्तंपराक्रमाः ॥ ४७ ॥

यावन्तः पतितान्तस्य शरीराद्भक्तविन्दवः ।

तावन्तः पुरुषा जातान्तद्वीर्यबलविक्रमाः ॥ ४४ ॥

ते चापि युयुधुस्तत्र पुरुषा रक्तसन्तवाः ।

समं मातृभिरतुग्रशस्त्रपातातितीक्ष्णम् ॥ ४५ ॥

पुनश्च वज्रपातेन ऋतमस्य शिरो यदा ।

वबाह रक्तं पुरुषान्ततो जाताः सहस्रशः ॥ ४६ ॥

वैश्ववी समरे चैनं चक्रेणाभिजघान ह ।

गदया ताडयामास ऐन्द्री तमसुरेश्वरम् ॥ ४७ ॥

वैश्ववीचक्राभिस्य रुधिरस्रावसन्तवैः ।

सहस्रशो जगद्व्यापुं तंप्रमागैर्महासुरैः ॥ ४८ ॥

शक्त्या जघान कौमारी वाराही च तथासिना ।

माहेश्वरी त्रिशूलैर्न रक्तबीजं महासुरम् ॥ ४९ ॥

स चापि गदया दैत्यैः सर्वा एवाहनत् पृथक् ।

मातृः कोपसमाविष्टो रक्तबीजो महासुरः ॥ ५० ॥

तस्याहतस्य बद्धा शक्तिशूलादिभिर्भुवि ।

पपात यो वै रक्तौघस्तेनासङ्घृतशोहसुराः ॥ ५१ ॥

तैश्चासुरासृक्खञ्जितैरसुरैः सकलं जगत् ।

व्याप्तमासीत्तो देवा भयमाजग्मुरुत्तमम् ॥ ५२ ॥

तान् विषणान् सुरान् दृष्ट्वा चण्डिका प्राहसत्वरम् ।

उवाच कालीं चामुण्डे विस्तीर्णं वदनं कुरु ॥ ५३ ॥

मच्छस्त्रपातसञ्जितान् रक्तविन्दून् महासुरान् ।

रक्तविन्दोः प्रतीच्छ त्वं वज्रेणानेन बेगिना ॥ ५४ ॥

भङ्गयस्ती चर रणे तदुपपन्नान्हासुरान् ।

एवमेष ऋयं दैत्यैः क्षेणरक्तो गमिष्यति ॥ ५५ ॥

भङ्ग्यमाणस्तुया चोग्रा न चोपपत्स्यसि चापरे ।

इत्युक्त्वा तां ततो देवी शूलेनाभिजघान तम् ॥ ५६ ॥

मुखेन काली जग्हे रक्तबीजस्य शोणितम् ।

ततोऽसावाजघानाथ गदया तत्र चण्डिकाम् ॥ ५७ ॥

न चास्या वेदनां चक्रे गदापातोऽल्लिकामपि ।

तस्याहतस्य देहात्तु बहू सुप्त्राव शोणितम् ॥ ५८ ॥

यतस्ततस्तद्वज्रेण चामुष्ठा सम्प्रतीच्छति ।

मुखे समुद्गता येहस्या रक्तपातान्महासुराः ॥ ५९ ॥

तांश्चखादाथ चामुष्ठा पपौ तस्य च शोणितम् ।

देवी शूलैर्न वज्रेण बाणैरसिभिर्बुधैः ॥ ६० ॥

जघान रक्तबीजं तं चामुष्ठापीतशोणितम् ।

स पपात महीपृष्ठे शङ्खसङ्घसमाहतः ॥ ६१ ॥

नीरक्तश्च महीपाल रक्तबीजो महासुरः ।

ततस्ते हर्षमतुलमवापुस्त्रिदशा नृप ॥ ६२ ॥

तेषां मातृगणो जातो ननर्तासुद्धदोद्धतः ॥ ६३ ॥

॥ स्वस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्त्रे देवीमाहात्म्ये

रक्तबीजवधो नामाष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

॥ नवमोऽध्यायः ॥

ॐ राजोवाच ॥ १ ॥

विचित्रमिदमाख्यातं भगवन् भवता मम ।

देव्याश्चरितमाहात्म्यं रञ्जवीजवधाश्रितम् ॥ २ ॥

भूयश्चेच्छाम्यहं श्रोतुं रञ्जवीजे निपातिते ।

चकार शुभ्रो यत्कर्म निशुभ्रश्चातिकोपनः ॥ ३ ॥

ऋषिरुवाच ॥ ४ ॥

चकार कोपमतुलं रञ्जवीजे निपातिते ।

शुभ्रासुरो निशुभ्रश्च हतेश्वन्येषु चाहवे ॥ ५ ॥

हन्यमानं महसैन्यं विलोक्यामर्षमुद्वहन् ।

अभ्यधावन्निशुभ्रोऽथ मुख्यासुरसेनया ॥ ६ ॥

तस्याग्रतस्तथा पृष्ठे पार्श्वयोश्च महासुराः ।

सन्दष्टौष्ठपुटाः क्रुद्धा हस्तुं देवीमुपाययुः ॥ ७ ॥

आजगाम महावीर्यः शुभ्रोऽपि स्वबलैर्बृतः ।

निहन्तुं चण्डिकां कोपात्कृत्वा युद्धं तु मातृभिः ॥ ८ ॥

ततो युद्धमतीवासिदेव्या शुभ्रनिशुभ्रयोः ।

शरवर्षमतीबोग्रं मेघयोरिव वर्षतोः ॥ ९ ॥

चिच्छेदास्ताङ्गुरांस्ताभ्यां चण्डिका स्वशरोत्करैः ।

ताडयामास चाङ्गेषु शक्रौघैरसुरेश्वरौ ॥ १० ॥

निशुभ्रो निशितं खड्गं चर्म चादाय सुप्रभम् ।

अताडयन्पुङ्खि सिंहं देव्या बाहनमुत्तमम् ॥ ११ ॥

ताडिते बाहने देवी म्फुरप्रेणासिमुत्तमम् ।

निशुभ्रस्याशु चिच्छेद चर्म चाप्यष्टचन्द्रकम् ॥ १२ ॥

छिन्ने चर्मणि खडेग च शक्तिं चिक्सेप सोहसुरः ।

तामप्यस्य द्विधा चक्रे चक्रेणाभिमुखागतम् ॥ १३ ॥

कोपाध्वातो निशुभ्रोऽथ शूलं जग्राह दानवः ।

आयातं मुष्टिपातेन देवी तच्चाप्यचूर्णयत् ॥ १४ ॥

आविध्याथ गदां सोहपि चिक्सेप चण्डिकां प्रति ।

सापि देव्यास् त्रिशूलैर्नि भिन्ना भस्मत्प्रमागता ॥ १५ ॥

ततः परशुहस्तं तमायान्तं दैत्यपूजवम् ।

आहत्य देवी बाणौघैरपातयत भूतले ॥ १७ ॥

तस्मिन्निपतिते भूमौ निशुस्ते भीमविक्रमे ।

द्रातर्यतीव संक्रुद्धः प्रययौ हस्तुमश्विकाम् ॥ १९ ॥

स रथस्त्रस्तथातुत्यैर्गृहीतपरमायुधैः ।

भुजैरष्टाभिरतुलैर्ब्याप्याशेषं वभौ नभः ॥ १८ ॥

तमायान्तं समालोक्य देवी शङ्खमवादयत् ।

ज्याशब्दं चापि धनुषश्चकारातीव दुःसहम् ॥ १९ ॥

पूरयामास ककुभो निजघण्टास्त्रेण च ।

समस्तदैत्यसैन्यानां तेजोवधविधायिना ॥ २० ॥

ततः सिंहो महानादैस्त्याजितेभमहामदैः ।

पूरयामास गगनं गां तथैव दिशो दश ॥ २१ ॥

ततः काली समुत्पत्य गगनं श्चामताडयत् ।

कराभ्यां तन्निनादेन प्राक्खनास्ते तिरोहिताः ॥ २२ ॥

अट्टाट्टहासमशिवं शिवदूती चकार ह ।

वैः शदैरसुरास्त्रैः सुस्तः कोपं परं ययौ ॥ २३ ॥

दुरात्तुंस्तिष्ठति व्यञ्जहाराम्बिका यदा ।

तदा जयेत्यभिहितं देवैराकाशसंस्थितैः ॥ २४ ॥

शुक्लेनागत्य या शक्तिर्मुक्ता ज्वालातितीक्ष्णा ।

आयाञ्जी बह्निंकृताभा सा निरस्ता महोक्त्वा ॥ २५ ॥

सिंहनादेन शुक्लस्य व्याप्तं लोकत्रयान्तरम् ।

निर्घातनिःस्वनो घोरौ जितवानवनीपते ॥ २६ ॥

शुक्लमुक्ताङ्गरान्देवी शुक्लसुप्रहिताङ्गरान् ।

चिच्छेद स्वशरैरुग्रैः शतशोऽथ सहस्रशः ॥ २७ ॥

ततः सा चण्डिका क्रुद्धा शूलेनाभिजघान तम् ।

स तदाभिहतो भूमौ मूर्च्छितो निपपात ह ॥ २८ ॥

ततो निशुक्तः सम्प्राप्य चेतनामातुकामुकः ।

आजघान शरैर्देवीं कालीं केसरिणं तथा ॥ २९ ॥

पुनश्च कृत्वा बाहूनामयुतं दनुजेश्वरः ।

चक्रायुधेन दितिजश्चादयामास चण्डिकाम् ॥ ३० ॥

ततो भगवती क्रुद्धा दुर्गा दुर्गातिनाशिनी ।

चिच्छेद देवी चक्राणि स्वशरैः सायकांश्च तान् ॥ ७१ ॥

ततो निशुस्तो वेगेन गदामादाय चण्डिकाम् ।

अभ्यधावत वै हस्तुं दैत्यसैन्यसमावृतः ॥ ७२ ॥

तस्यापतत एवाशु गदां चिच्छेद चण्डिका ।

खडेगन शितधारेण स च शूलं समाददे ॥ ७३ ॥

शूलहस्तुं समायातुं निशुस्तममरार्दनम् ।

हृदि विव्याध शूलेन वेगाविद्धेन चण्डिका ॥ ७४ ॥

भिन्नस्य तस्य शूलेन हृदयान्निःसृतोऽपरः ।

महाबलो महावीर्यस्तिष्ठेति पुरुषो बदन् ॥ ७५ ॥

तस्य निष्कामतो देवी प्रहस्य स्वनवततः ।

शिरश्चिच्छेद खडेगन ततोऽसावपतद्भुवि ॥ ७६ ॥

ततः सिंहश्चखवादोग्रदंष्ट्राङ्गुलिशिरोधरान् ।

असुरांस्त्यांस्तथा काली शिवदूती तथापरान् ॥ ७७ ॥

कौमारीशक्तिनिर्भिन्नाः केचिन्नेशुर्महासुराः ।

ब्रह्मापीमन्त्रपूतेन तोयेनान्ये निराकृताः ॥ ७८ ॥

माहेश्वरीत्रिशूलैर्निःपेतुस्तथापरे ।

वाराहीतुण्डघातेन केचिदूर्णकृता भूवि ॥ ७९ ॥

खण्डं खण्डं च चक्रेण वैश्वव्या दानवाः कृताः ।

वज्रेण चैन्द्रीहस्ताग्रविमुक्तैः तथापरे ॥ ८० ॥

केचिद्विनेशुरसुराः केचिन्नष्टा महाहवात् ।

भङ्गिताश्चापरे कालीशिवदृतीमृगाधिपैः ॥ ८१ ॥

॥ स्वस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्त्रे देवीमाहात्म्ये

निशुम्भवधो नाम नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

॥ दशमोऽध्यायः ॥

ॐ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥

निशुम्भं निहतं दृष्ट्वा भ्रातरं प्राणसन्धितम् ।

हन्यमानं बलं चैव शुम्भः क्रुद्धोऽब्रवीद्वचः ॥ २ ॥

बलाबलेपद्वष्टे त्वं मा दुर्गे गर्वमावह ।

अन्यासां बलमाश्रित्य युद्ध्यसे चातिमानिनी ॥ ३ ॥

देव्युवाच ॥ ४ ॥

एकैवाहं जगत्यत्र द्वितीया का ममापरा ।

पश्याता दुष्ट मय्येव विशन्त्या मद्भिभूतयः ॥ ५ ॥

ततः समस्तान्ता देव्या ब्रह्मानीप्रमुखा लयम् ।

तस्या देव्यास्तनौ जग्मुरेकैवासीत्तदाश्विका ॥ ६ ॥

देव्युवाच ॥ ७ ॥

अहं विभूत्या बह्विभिरिह ऋपैर्यदास्थिता ।

तत्संहतं मयैकैव तिष्ठाम्याजौ स्थिरो भव ॥ ८ ॥

ऋषिरुवाच ॥ ९ ॥

ततः प्रववृते युद्धं देव्याः शुभस्य चोभयोः ।

पश्यातां सर्वदेवानामसुराणां च दारुणम् ॥ १० ॥

शरवर्षैः शितैः शस्त्रैस्तथा चाक्षैः सुदारुणैः ।

तयोर्युद्धमभूद्धूयः सर्वलोकभयङ्करम् ॥ ११ ॥

दिव्यान्याम्नाणि शतशो मुमुचे यान्याथाश्विका ।

वभङ्गु तानि दैत्येन्द्रसुतप्रतीघातकर्तृभिः ॥ १२ ॥

मुक्तानि तेन चास्त्राणि दिव्यानि परमेश्वरी ।

वभङ्गु लीलयेवोग्रहृङ्कारोच्चारणादिभिः ॥ १३ ॥

ततः शरशतैर्देवीमाच्छादयत सोऽसुरः ।

सापि तंकुपिता देवी धनुश्चिच्छेद चेष्टुभिः ॥ १४ ॥

छिन्ने धनुषि दैत्येन्द्रसुता शक्तिमथाददे ।

चिच्छेद देवी चक्रेण तामप्यस्य करे स्थिताम् ॥ १५ ॥

ततः खड्गमुपादाय शतचन्द्रं च भानुमत् ।

अभ्यधा वत तां देवीं दैत्यानामधिपेश्वरः ॥ १६ ॥

तस्यापतत एवाशु खड्गं चिच्छेद चण्डिका ।

धनुर्मुञ्जेः शितैर्वाणैश्चर्म चार्ककरामलम् ।

अश्वांश्च पातयामास रथं सारथिना सह ॥ १७ ॥

हताश्वः स तदा दैत्यश्छिन्नधन्वा विसारथिः ।

जग्रह मुद्गरं घोरमम्बिकानिधनोद्यतः ॥ १८ ॥

चिच्छेदापततस्तस्य मुद्गरं निशितैः शरैः ।

तथापि सोऽभ्यधावतां मुष्टिमुद्यम्य वेगवान् ॥ १९ ॥

स मुष्टिं पातयामास हृदये दैत्यपुङ्गवः ।

देव्यास्तं चापि सा देवी तलेनोरस्यताडयत् ॥ २० ॥

तलप्रहाराभिहतो निपपात महीतले ।

स दैत्यराजः सहसा पुनरेव तथोत्थितः ॥ २१ ॥

उत्पत्य च प्रगृह्योच्छेर्देवीं गगनमास्थितः ।

तत्रापि सा निराधारा युयुधे तेन चण्डिका ॥ २२ ॥

नियुद्धं खे तदा दैत्यश्चण्डिका च परस्परम् ।

चक्रतुः प्रथमं सिद्धमुनिविस्मयकारकम् ॥ २३ ॥

ततो नियुद्धं सूचिरं कृत्वा तेनाश्विका सह ।

उत्पात्य ब्रामयामास चिक्षेप धरणीतले ॥ २४ ॥

स क्षिप्तो धरणीं प्राप्य मुष्टिमुद्यम्य वेगवान् ।

अभ्यधावत द्रुष्ट्वा चण्डिकानिधनेच्छया ॥ २५ ॥

तमायास्तं ततो देवी सर्वदैत्यजनेश्वरम् ।

जगत्यां पातयामास भित्त्वा शूलेन वक्त्रसि ॥ २६ ॥

स गतासुः पपातोर्ब्यां देवी शूलाग्रविष्कृतः ।

चालयन् सकलां पृथ्वीं सांख्यिद्वीपां सपर्वताम् ॥ २७ ॥

ततः प्रसन्नमखिलं हते तस्मिन् दुरात्तुनि ।

जगत्स्वास्थ्यमतीवाप निर्मलं चाभवन्नभः ॥ २८ ॥

उत्पातमेघाः सोक्ता ये प्रागासंस्ते शमं ययुः ।

सरितो मार्गवाहिन्यस्तथासंस्तत्र पातिते ॥ २९ ॥

ततो देवगणाः सर्वे हर्षनिर्भरमानसाः ।

बभूवुर्निहते तस्मिन् गन्धर्वा ललितं जगुः ॥ ३० ॥

अवादयन्स्तथैवान्ये ननुत्तुश्चाप्सरोगणाः ।

वबुः पुण्यास्तथा वाताः सुप्रभोऽभूद्दिवकरः ॥ ३१ ॥

जङ्गलुश्चाग्नयः शान्ताः शान्ता दिग्जनितस्वनाः ॥ ३२ ॥

॥ स्वस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्वन्तरे

देवीमाहात्म्ये शुक्लवधो नाम दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

॥ एकदशोऽध्यायः ॥

ॐ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥

देव्या हते तत्र महासुरेन्द्रे
सेन्द्राः सुरा बहिपुरोगमास्तम् ।
कात्यायनीं तुष्टुबुरिष्ठलाभाद्
विकाशिवज्जाञ्जविकाशिताशाः ॥ २ ॥

देवि प्रपन्नातिहरे प्रसीद
प्रसीद मातर्जगतोहथिलस्य ।
प्रसीद विश्वेश्वरि पाहि विश्वं
त्वमीश्वरी देवि चराचरस्य ॥ ३ ॥

आधारभूता जगतस्त्वमेका
महीस्वरूपेण यतः स्थितासि ।
अपां स्वरूपस्थितया त्वयैत-
दाप्यायते कुंभमलञ्ज्यवीर्ये ॥ ४ ॥

त्वं वैश्ववीशक्तिरनन्तवीर्या
विश्वस्य बीजं परमासि माया ।
संमोहितं देवि समस्तमेतत्
त्वं वै प्रसन्ना भूवि मुक्तिहेतुः ॥ ५ ॥

विद्याः समस्तान्तरु देवि भेदाः

स्त्रियः समस्ताः सकला जगत्सु ।

तुयैकया पूरितमस्त्रयेतत्

का ते स्तुतिः स्तुत्यपरापरोक्तिः ॥ ७ ॥

सर्वभूता यदा देवी भुक्तिमुक्तिप्रदायिनी ।

तुं स्तुता स्तुतये का वा भवन्तु परमोज्ज्वलः ॥ ९ ॥

सर्वस्य बुद्धिरूपेण जनस्य हृदि संस्थिते ।

स्वर्गापवर्गदे देवि नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ ८ ॥

कलाकाष्ठादिरूपेण परिणामप्रदायिनि ।

विश्वस्योपरतो शक्ते नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ ९ ॥

सर्वमङ्गलमाङ्गल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके ।

शरण्ये त्र्यम्बके गौरी नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ १० ॥

सृष्टिस्थितिविनाशानां शक्तिभूते सनातनि ।

गुणाश्रये गुणमये नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ ११ ॥

शरणागतदीनार्तपरित्राणपरायणे ।

सर्वस्यातिहरे देवि नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ १२ ॥

हंसयुक्तविमानस्थे ब्रह्मणीरूपधारिणि ।

कौशासुतःकरिके देवि नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ १७ ॥

त्रिशूलचन्द्राहिधरे महाबुधभवाहिनि ।

माहेश्वरीस्वरूपेण नारायणि नमोऽस्तुते ॥ १४ ॥

मयूरकुक्कुटवृते महाशक्तिधरेऽनघे ।

कौमारीरूपसंस्थाने नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ १५ ॥

शङ्खचक्रगदाशार्ङ्गगृहीतपरमायुधे ।

प्रसिद्धवैष्णवीरूपे नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ १६ ॥

गृहीतोऽग्रमहाचक्रे दंष्ट्राद्धतवसुन्धरे ।

बराहरूपिणि शिवे नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ १७ ॥

नृसिंहरूपेणोग्रेण हस्तुं दैत्यान् कृतोद्यमे ।

त्रैलोक्यत्राणसहिते नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ १८ ॥

किरीटिनि महाबज्रे सहस्रनयनोज्ज्वले ।

वृषप्रणहरे चैन्द्रि नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ १९ ॥

शिवदृतीस्वरूपेण हतदैत्यमहाबले ।

घोररूपे महारावे नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ २० ॥

दंष्ट्राकरालवदने शिरोमालाविभूषणे ।

चामुण्डे मुण्डमथने नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ २१ ॥

लम्बि लङ्गे महाविद्ये श्रद्धे पुष्टि स्वधे ध्रुवे ।

महारात्रि महामाये नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ २२ ॥

मेधे सरस्वति वरे भूति बाह्रवि तामसि ।

नियते त्वं प्रसीदेशे नारायणि नमोऽस्तुते ॥ २३ ॥

सर्वस्वरूपे सर्वेशे सर्वशक्तिसमन्विते ।

भयेभ्यस्त्राहि नो देवि दुर्गे देवि नमोऽस्तु ते ॥ २४ ॥

एतन्ते वदनं सौम्यं लोचनत्रयभूषितम् ।

पातु नः सर्वभूतेभ्यः कात्यायनि नमोऽस्तु ते ॥ २५ ॥

ज्वालकरालमृत्युग्रमशेषासुरसूदनम् ।

त्रिशूलं पातु नो भीतेर्बद्रकालि नमोऽस्तु ते ॥ २६ ॥

हिनस्ति दैत्यतेजांसि स्वनेनापूर्य या जगत् ।

सा घण्टा पातु नो देवि पापेभ्यो नः सूतानिव ॥ २७ ॥

असुरासृगुसापञ्कचर्चितस्ते करोज्ज्वलः ।

शुभाय खड्गेना भवतु चण्डिके त्वां नता वयम् ॥ २८ ॥

रोगानशेषानपहंसि तुष्टा

रुष्टा तु कामान् सकलानतीष्टान् ।

त्वामाश्रितानां न विपन्नरागां

त्वामाश्रिता ह्याश्रयतां प्रयासि ॥ २९ ॥

एतत्कृतं यत्कदनं त्वयाद्य

धर्मद्विषां देवि महासुराणाम् ।

रूपैरनेकैर्बहुधात्नमूर्तिं

कृत्वाम्बिके तत्प्रकरोति कान्या ॥ ३० ॥

विद्यासु शास्त्रेषु विवेकदीपे-

षाद्येषु वाक्येषु च का त्वदन्या ।

ममत्त्वगर्तेऽतिमहान्धकारे

विभ्रामयत्येतदतीव विश्वम् ॥ ३१ ॥

रक्तांसि यत्रोग्रविषाश्च नागा

यत्रारयो दस्युबलानि यत्र ।

दावानलो यत्र तथास्त्रिमध्ये

तत्र स्थिता त्वं परिपासि विश्वम् ॥ ३२ ॥

विश्वेश्वरि त्वं परिपासि विश्वं
विश्वान्निका धारयसीह विश्वम् ।
विश्वेश्वन्द्या भवती भवन्ति
विश्वाश्रया ये त्वयि भक्तिनम्राः ॥ ७३ ॥

देवि प्रसीद परिपालय नोहरितीते-
नित्यं यथासुरवधादधुनैव सदाः ।
पापानि सर्वजगतां प्रशमं नयाशु
उत्पातपाकजनितांश्च महोपसर्गान् ॥ ७४ ॥

प्रणतानां प्रसीद त्वं देवि विश्वातिहारिणि ।
त्रैलोक्यवासिनामीडे लोकानां वरदा भव ॥ ७५ ॥

देव्युवाच ॥ ७६ ॥

वरदाहं सुरगणा वरं यन्मनसेच्छथ ।
तं वृणुष्वं प्रयच्छामि जगतामुपकारकम् ॥ ७७ ॥

देवा उचुः ॥ ७८ ॥

सर्वाबाधाप्रशमनं त्रैलोक्यस्याथिलेश्वरि ।
एवमेव त्वया कार्यमस्मद्वैरिविनाशनम् ॥ ७९ ॥

देव्युवाच ॥ ४० ॥

वैवस्वतेहन्तरे प्राप्ते अष्टाविंशतिमे युगे ।

शुभो निशुभश्चैवान्यावुपपत्स्यते महासुरौ ॥ ४१ ॥

नन्दगोपगृहे जाता यशोदागर्भसम्भवा ।

ततस्तौ नाशयिष्यामि बिन्ध्याचलनिवासिनी ॥ ४२ ॥

पुनरप्यतिरौद्रेण रूपेण पृथिवीतले ।

अवतीर्य हनिष्यामि वैप्रचित्तांश्च दानवान् ॥ ४३ ॥

भङ्गयन्त्याश्च तानुग्रान् वैप्रचित्तान् महासुरान् ।

रञ्जा दन्ता भविष्यन्ति दाडिमीकुसुमोपमाः ॥ ४४ ॥

ततो मां देवताः स्वर्गे मर्त्यलोके च मानवाः ।

शुभवन्तो व्याहरिष्यन्ति सततं रञ्जदन्तिकाम् ॥ ४५ ॥

भूयश्च शतवार्षिक्यामनावृष्ट्यामनस्तसि ।

मुनिभिः संस्मृता भूमौ सन्तविष्याम्ययोनिजा ॥ ४६ ॥

ततः शतेन नेत्राणां निरीक्षिष्याम्यहं मुनीन् ।

कीर्तयिष्यन्ति मनुजाः शताक्षीमिति मां ततः ॥ ४७ ॥

ततोहमथिलं लोकमात्रुदेहसमुद्भवैः ।

भविष्यामि सुराः शकैरावृष्टैः प्राणधारकैः ॥ ४८ ॥

शकस्तुरीति विख्यातिं तदा यास्याम्यहं भुवि ।

तत्रैव च भविष्यामि दुर्गमाख्यं महासुरम् ॥ ४९ ॥

दुर्गादेवीति विख्यातं तन्ने नाम भविष्यति ।

पुनश्चाहं यदा भीमं रूपं कृत्वा हिमाचले ॥ ५० ॥

रक्षांसि भक्षयिष्यामि मूनीनां त्राणकारणात् ।

तदा मां मुनयः सर्वे श्लाघ्यन्त्यानन्मूर्तयः ॥ ५१ ॥

भीमादेवीति विख्यातं तन्ने नाम भविष्यति ।

यदारुणाख्यंल्लोक्ये महाबाधां करिष्यति ॥ ५२ ॥

तदाहं भ्रामरं रूपं कृत्वासंख्येयषट्पदम् ।

त्रैलोक्यस्य हितार्थाय भविष्यामि महासुरम् ॥ ५३ ॥

भ्रामरीति च मां लोकान्तदा श्लाघ्यन्ति सर्वतः ।

इत्थं यदा यदा बाधा दानबोधा भविष्यति ॥ ५४ ॥

तदा तदावतीर्याहं करिष्याम्यरिसंक्षयम् ॥ ५५ ॥

॥ स्वस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्त्रे देवीमाहात्म्ये

नारायणीस्तुतिर्नामैकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

॥ द्वादशोऽध्यायः ॥

ॐ देव्युवाच ॥ १ ॥

एभिः स्तवैश्च मां नित्यं श्लाघ्यते यः समाहितः ।

तस्याहं सकलां बाधां शमयिष्याम्यसंशयम् ॥ २ ॥

मधुकैटभनाशं च महिषासुरघातनम् ।

कीर्तयिष्यामि ये तद्बन्धं शुभ्रनिशुभ्रयोः ॥ ३ ॥

अष्टम्यां च चतुर्दश्यां नवम्यां चैकचेतसः ।

श्लाघ्यस्ति चैव ये भक्त्या मम माहात्म्यमुत्तमम् ॥ ४ ॥

न तेषां दुष्कृतं किञ्चिद्दुष्कृतोत्था न चापदः ।

भविष्यति न दारिद्र्यं न चैवेष्टविभोजनम् ॥ ५ ॥

शक्रभ्यां न भयं तस्य दस्युतो वा न राजतः ।

न शस्त्रानलतोमौघात् कदाचित् संभविष्यति ॥ ६ ॥

तस्मान्ममैतन्माहात्म्यात् पठितव्यं समाहितैः ।

श्रोतव्यं च सदा भक्त्या परं स्वस्त्ययनं महत् ॥ १ ॥

उपसर्गानशेषांस्तु महामारीसमुद्रवान् ।

तथा त्रिविधमुत्पातं माहात्म्यात् शमयेन्मम ॥ ४ ॥

यत्रैतत्पठ्यते सम्यग्भित्तमायतने मम ।

सदा न तद्विमोक्ष्यामि सांनिध्यं तत्र मे स्थितम् ॥ ९ ॥

बलिप्रदाने पूजयामग्निकार्ये महोत्सवे ।

सर्वं ममैतन्माहात्म्यम् उच्चार्यं श्राव्यमेव च ॥ १० ॥

जानताजानता वापि बलिपूजां यथा कृताम् ।

प्रतीक्षिष्याम्यहं प्रीत्या बह्निहोमं तथाकृतम् ॥ ११ ॥

शरत्काले महापूजा क्रियते या च वार्षिकी ।

तस्यां ममैतन्माहात्म्यात् श्रद्धा भक्तिसमन्वितः ॥ १२ ॥

सर्वाबाधाविनिर्मुक्तो धनधान्यसमन्वितः ।

मनुष्यो मत्प्रसादेन भविष्यति न संशयः ॥ १३ ॥

श्रद्धा ममैतन्माहात्म्यात् तथा चोत्पत्तयः शुभाः ।

परक्रमं च युद्धेषु जायते निर्भयः पुमान् ॥ १४ ॥

रिपवः संक्षयं यांति कल्याणं चोपपद्यते ।

नन्दते च कुलं पुंसां महात्र्यं मम शृण्वताम् ॥ १५ ॥

शान्तिकर्मणि सर्वत्र तथा दुःस्वप्नदर्शने ।

ग्रहपीडासु चोग्रासु महात्र्यं शृण्वान्मम ॥ १६ ॥

उपसर्गाः शमं यांति ग्रहपीडाश्च दारुणाः ।

दुःस्वप्नं च नृभिर्दृष्टं सुस्वप्नमुपजायते ॥ १७ ॥

बालग्रहाभिभूतानां बालानां शान्तिकारकम् ।

संघातभेदे च नृणां मैत्रीकरणमुत्तमम् ॥ १८ ॥

दुर्बलानामशेषाणां बलहानिकरं परम् ।

रक्षोभूतपिशाचानां पठनादेव नाशनम् ॥ १९ ॥

सर्वं ममैतन्महात्र्यं मम सन्निधिकारकम् ।

पशुपुष्पार्घ्याधूपैश्च गन्धदीपैस्तथोत्तमैः ॥ २० ॥

विप्राणां भोजनैर्होमैः प्रोक्षणीयैरहर्निशम् ।

अन्यैश्च विविधैर्भोगैः प्रदानैर्बन्धनेन वा ॥ २१ ॥

प्रीतिर्मे क्रियते सास्मिन् सकृदुत्तरिते श्रुते ।

श्रुतं हरति पापानि तथारोग्यं प्रयच्छति ॥ २२ ॥

रक्षां करोति भूतेभ्यो जन्मां कीर्तनं मम ।

युद्धेषु चरितं यन्ने दुष्टदैत्यनिवर्हणम् ॥ २३ ॥

तस्मिंश्चुते वैरिकृतं भयं पुंसां न जायते ।

युष्माभिः स्तुतयो याश्च याश्च ब्रह्मर्षिभिः कृताः ॥ २४ ॥

ब्रह्मणा च कृतस्तु प्रयच्छन्नु शुभां मतिम् ।

अरण्ये प्राप्तरे वापि दावाग्निपरिवारितः ॥ २५ ॥

दस्युभिर्वा वृतः शून्ये गृहीतो वापि शक्रभिः ।

सिंहव्याघ्रानुयातो वा बने वा वनहस्तिभिः ॥ २६ ॥

राज्जा क्रुद्धेन चाङ्गुष्ठा वध्या बन्धगतोऽपि वा ।

आघूर्णितो वा वातेन स्थितः पोते महार्गवे ॥ २७ ॥

पतङ्गसु चापि शस्त्रेषु संग्रामे भृशदारुणे ।

सर्वाबाधासु घोरसु वेदनाभ्यर्दितोऽपि वा ॥ २८ ॥

स्मरन् ममैतच्छरितं नरो मुच्येत सङ्कटात् ।

मम प्रभावसिंहसंहाद्या दस्यवो वैरिणस्तथा ॥ २९ ॥

दूरान्देव पलायन्ते स्मरतश्चरितं मम ॥ ३० ॥

ऋषिरुवाच ॥ ३१ ॥

इत्युक्त्वा सा भगवती चण्डिका चण्डविक्रमा ॥ ३२ ॥

पश्यतां सर्वदेवानां तत्रैवान्तरधीयत ।

तेऽपि देवा निरातङ्काः स्वाधिकारान्यथा पुरा ॥ ३३ ॥

यज्ज्वालागभुजः सर्वे चक्रुर्विनिहतारयः ।

दैत्याश्च देव्या निहते शुभे देवरिपौ युधि ॥ ३४ ॥

जगद्विध्वंसके तस्मिन् महोग्रेऽतुलविक्रमे ।

निशुभे च महावीर्ये शेषाः पातालमाययुः ॥ ३५ ॥

एवं भगवती देवी सा नित्यापि पुनः पुनः ।

संभूय कुरुते भूप जगतः परिपालनम् ॥ ३६ ॥

तथैतन्नोह्यते विश्वं सैव विश्वं प्रसूयते ।

सा याचिता च विज्ञानं तुष्टा ऋद्धिं प्रयच्छति ॥ ३७ ॥

व्याप्तुं तथैतत्सकलं ब्रह्माणुं मनुजेश्वर ।

महादेव्या महाकाली महामारीश्वरूपया ॥ ७८ ॥

सैव काले महामारी सैव सृष्टिर्भवत्यजा ।

स्थितिं करोति भूतानां सैव काले सनातनी ॥ ७९ ॥

भवकाले नृणां सैव लक्ष्मीवृद्धिप्रदा गृहे ।

सैवाभावे तथालक्ष्मीविनाशायोपजायते ॥ ८० ॥

स्तुता सम्पूजिता पुष्पैर्गन्धधूपैर्दिशस्तथा ।

ददाति विभुं पुत्रांश्च मतिं धर्मे गतिं शुभाम् ॥ ८१ ॥

॥ स्वस्ति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्त्रे देवीमाहात्म्ये

भगवती वाक्यं द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

॥ त्रयोदशोऽध्यायः ॥

ॐ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥

एतन्ने कथितं त्वं देवीमाहात्म्यमुत्तमम् ।

एवंप्रभावा सा देवी यदेदं धार्यते जगत् ॥ २ ॥

विद्या तथैव क्रियते भगवद्विष्णुमायया ।

तया त्वमेष वैश्याश्च तथैवान्ये विवेकिनः ॥ ७ ॥

मोहयन्ते मोहिताश्चैव मोहमेष्ट्यन्ति चापरे ।

तामुपैहि महाराज शरणं परमेश्वरीम् ॥ ८ ॥

आराधिता सैव नृणां भोगस्वर्गापवर्गदा ॥ ९ ॥

मार्कण्डेय उवाच ॥ ७ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा सुरथः स नराधिपः ॥ ९ ॥

प्रणिपत्य महाभागं तमृषिं संशितव्रतम् ।

निर्विघ्नोऽतिममत्वेन राज्यापहरणेन च ॥ ८ ॥

जगाम सद्यस्तपसे स च वैश्या महामुने ।

सन्दर्शनार्थमन्वाया नदीपुलिनमास्थितः ॥ ९ ॥

स च वैश्यास्तपस्तेपे देवीसूक्तं परं जपन् ।

तौ तस्मिन् पुलिने देव्याः कृत्वा मूर्तिं महीमयीम् ॥ १० ॥

अर्हणां चक्रतुस्तस्याः पुष्पधूपान्नितर्पणैः ।

निराहारौ यतात्मानौ तन्ननस्त्रौ समाहितौ ॥ ११ ॥

ददतुस्तौ बलिं चैव निजगात्रासृशुम्भितम् ।

एवं समाराधयतोस्त्रिभिर्वैरैर्यतात्मानोः ॥ १२ ॥

परितुष्टा जगद्धात्री प्रत्यम्भं प्राह चण्डिका ॥ १३ ॥

देव्युवाच ॥ १४ ॥

यंप्रार्थयते त्वया भूप त्वया च कुलनन्दन ।

मन्त्रस्तंप्राप्यतां सर्वं परितुष्टा ददामिते ॥ १५ ॥

मार्कण्डेय उवाच ॥ १६ ॥

ततो ब्रूवन्पो राज्यामविभ्रंशान्यजन्मनि ।

अत्रैव च निजं राज्यं हतशक्रबलं बलात् ॥ १७ ॥

सोऽपि वैश्यास्ततो ज्ञानं ब्रूवन्निर्विण्णमानसः ।

ममेत्यहमिति प्राञ्जः सङ्गविद्युतिकारकम् ॥ १८ ॥

देव्युवाच ॥ १९ ॥

स्वैरहोभिर्नृपते स्वं राज्यं प्राप्स्यते भवान् ॥ २० ॥

हत्वा रिपूनश्चलितं तव तत्र भविष्यति ॥ २१ ॥

मृतश्च भूयः सम्प्राप्य जन्म देवाद्विवस्वतः ॥ २२ ॥

सावर्णिको मनुर्नाम भवान्भुवि भविष्यति ॥ २३ ॥

वैश्यावर्यं त्वया यश्च वरोहस्मत्तोहृतिवाञ्छितः ॥ २४ ॥

तं प्रयच्छामि संसिद्धैः तव ज्ञानं भविष्यति ॥ २५ ॥

मार्कण्डेय उवाच ॥ २६ ॥

इति दत्त्वा तयोर्देवी यथाभिलषितं वरम् ।

वभूवास्तर्हिता सदो भक्त्या ताभ्यामभिष्टुता ॥ २७ ॥

एवं देव्या वरं लब्ध्वा सुरथः ऋत्रियर्षभः ।

सूर्याज्जन्म समाप्साद्य सावर्णिर्भविता मनुः ॥ २८ ॥

इति दत्त्वा तयोर्देवी यथाभिलषितं वरम् ।

वभूवास्तर्हिता सदो भक्त्या ताभ्यामभिष्टुता ॥

एवढ देव्या वरढ लब्धा सुरथः ऋत्रियर्षभः ।

सूर्याङ्गढ समासाद्य सावर्णिकविता ढनुः ॥ क्लीढ ँ ॥

॥ स्रुति श्रीढार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके ढवन्तरे देवीढाहात्र्ये

सुरथवैश्याढोर्वरप्रदानढ ढाढ त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

॥ श्रीसगुशतीदेवीढाहात्र्यढ समागुढ ॥

॥ ँ तत् सत् ँ ॥

॥ अथ अपराधऋढापणस्तोत्रढ ॥

ॐ अपराधशतढ कृत्वा जगदस्रैति ङोङरेत् ।

याढ गतिढ समवाप्लोति ढ ताढ ब्रह्मादयः सुराः ॥ १ ॥

सापराधोऽस्रि शरणढ प्रागुत्थाढ जगदस्रिके ।

इदानीढनुकस्रैप्याऽहढ यथेङस्रि तथा कुरु ॥ २ ॥

अङ्गानाद्विस्रुतेऽर्वाऽन्त्या यन्नूनढधिकढ कृतढ ।

तढसर्वढ ऋढ्याताढ देवि प्रसीद परढेश्वरि ॥ ७ ॥

काढेश्वरि जगन्नातः सङ्चिदानढदविग्रहे ।

गृहाणार्चामिढाढ प्रीत्या प्रसीद परढेश्वरि ॥ ८ ॥

सर्वरूपमयी देवी सर्वं देवीमयं जगत् ।

अतोऽहं विश्वरूपां त्वां नमामि परमेश्वरीम् ॥ ५ ॥

यदङ्गरं परिभ्रष्टं मात्राहीनञ्च यद्भवेत् ।

पूर्णं भवतु तत् सर्वं त्वंप्रसादान्महेश्वरि ॥ ६ ॥

यदत्र पाठे जगदश्विके मया

विसर्गबिन्दुङ्गरहीनमीरितम् ।

तदस्तु सम्पूर्णतमं प्रसादतः

सञ्कल्लसिद्धिश्च सदैव जायताम् ॥ ७ ॥

यन्मात्राबिन्दुबिन्दुद्वितयपदपदद्वन्द्ववर्णादिहीनं

भक्त्याभक्त्यानुपूर्वं प्रसन्नकृतिवशात् व्यक्तमव्यक्तमम् ।

मोहादङ्गानतो वा पठितमपठितं साम्प्रतं ते सुवेहस्मिन्

तत् सर्वं साङ्गमास्तां भगवति वरदे त्वंप्रसादात् प्रसीद ॥ ८ ॥

प्रसीद भगवत्यम् प्रसीद भक्तवत्सले ।

प्रसादं कुरु मे देवि दुर्गे देवि नमोऽस्तु ते ॥ ९ ॥

॥ इति अपराधङ्गमापणस्तोत्रं समाप्तम् ॥

॥ अथ देवीसूक्तम् ॥

ॐ अहं रुद्रेभिर्वसुभिश्चराम्यह-

मादित्यैरुत विश्वदेवैः ।

अहं मित्रावरुणोभा विभर्म्यह-

मिन्द्राग्नी अहमश्विनोभा ॥ १ ॥

अहं सोममाहनसं विभर्म्यहं

त्वष्टारमुत पूषणं भगम् ।

अहं दधामि द्रविणं हविष्मते

सुप्रोवाये यजमानाय सुवते ॥ २ ॥

अहं राष्ट्री सङ्गमनी वसूनां

चिकितुषी प्रथमा यज्ञियानाम् ।

तां भा देवा व्यदधुः पुरुत्रा

भूरिस्थारां भूर्यावेशयन्तीम् ॥ ३ ॥

मया सो अन्नमन्ति यो विपश्याति

यः प्राणिति य ईं शृणोत्युक्तम् ।

अमन्तवो मां त उपस्फियन्ति

श्रद्धिं श्रुतं श्रद्धिबन्धं ते वदामि ॥ ४ ॥

अहमेव स्वयमिदं वदामि जूष्टं

देवेभिरुत मानुषेभिः ।

यं कामये तं तमुग्रं कुणोमि
तं ब्रह्माणं तमृषिं तं सुमेधाम् ॥ ५ ॥

अहं रुद्राय धनुरा तनोमि
ब्रह्मद्विषे शरवे हस्तवा उ ।
अहं जनाय समदं कुणोम्यहं
द्यावापृथिवी आ विवेश ॥ ६ ॥

अहं सुवे पितरमस्य मूर्धन्
मम योनिरम्बुक्तः समुद्रे ।
ततो वि तिष्ठे भुवनानु विश्वा-
तामूं द्यां वर्ष्मणोप स्पृशामि ॥ ७ ॥

अहमेव वात इव प्र वाम्या-
रभमाणा भुवनानि विश्वा ।
परौ दिवा पर एना पृथिव्यै-
तावती महिना सं वभूव ॥ ८ ॥

॥ इति ऋग्वेदोक्तं देवीसूक्तं समाप्तम् ॥
॥ ॐ तत् सत् ॐ ॥

Encoded by Smt. K. Shankaran and

reencoded by Kirk Wortman kirkwort@hotmail.com

Proofread by Sunder Hattangadi sunderh@hotmail.com

and Kirk Wortman kirkwort@hotmail.com

% A note from Kirk Wortman

% This text should be 100% accurate now. I proofread it 3 times.

% And one of those proofreads used a method which, although time-consuming, is

% almost infallible: I actually encoded all 700 shlokas myself and then used

% a comparison function in MS-Excel to compare my ITRANS with the original

% ITRANS (after conforming the codes to each other, e.g. making all "A"s into

% "A"s), line by line. The only mistakes this method would miss were those

% which both the original encoder and myself made - an occurrence which is

% extremely unlikely.

%

% I will also be posting this to Dale's website as soon as I get the time to

% format it.

%

% Here were my sources for the 700 main shlokas that I proofread:

%

% 1) 2 recordings of Vedic Pandits chanting the entire Devi Mahatmyam,

% recorded from the Maharishi Channel, one from October 1999 and the other

% from April 2002 (they always broadcast this during the fall and spring
% Navaratri, each day of the Navaratri) – there were 2 pandits chanting
% together on each tape

%

% 2) Shri Durga Saptashati, published by Gita Press, Gorakhpur

%

% 3) Devi Mahatmyam (Glory of the Divine Mother), Sri Ramakrishna Math,
% Madras, with English translation, first published 1953

%

%

% These sources were 99.9% identical with each other. Where there were
% differences, I resolved those differences in favor of the pandit recordings
% in most cases. In a few cases, I resolved them in favor of the Gita Press
% book. The pandit recordings were absolutely mistake-free, which is not
% surprising, since these pandits probably chant this text every day and since
% they probably chant it mostly from memory. So, it was clear to me that the
% recordings were the most authoritative source out of the 3 sources I used.
% And it was clear that the Gita Press book was more authoritative than the
% Ramakrishna Math book; the latter had many more typos and unclear print
% than
% the former.

%

% The original encoder obviously used the Ramakrishna Math book as his/her source.

% This was clear not only from the fact that there were no differences

% between his ITRANS and book, but also from the fact that a substantial

% number of his mistakes were due to typos and unclear print that existed in

% the book itself.

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

Last updated त्oday

<http://sanskritdocuments.org>

Devi Mahatmyam (Durga Saptashati) Lyrics in Bengali PDF

% File name : durga700.itx

% Location : doc_devii

% Language : Sanskrit

% Subject : religious

% Transliterated by : K. Shankaran Kirk Wortman Dhruba Chakroborty Ahto Jarve

% Proofread by : Sunder Hattangadi sunderh at hotmail.com : Kirk Wortman (kirkwort at hotmail.com)

% Description-comments : 700 shlokas regarding devi durga

% Latest update : September 14, 2003, July 4, 2008

% Site access : <http://sanskritdocuments.org>

%

% This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study

% and research. The file is not to be copied or reposted for promotion of

% any website or individuals or for commercial purpose without permission.

% Please help to maintain respect for volunteer spirit.

%

We acknowledge well-meaning volunteers for Sanskritdocuments.org and other sites to have built the collection of Sanskrit texts.

Please check their sites later for improved versions of the texts.

This file should strictly be kept for personal use.

